

Filyos Vadisi Projesi

Mehmet ÇETİNKAYA

*İnşaat Yüksek Mühendisi, Strateji Geliştirme ve Programlama Birim Başkanı,
Batı Karadeniz Kalkınma Ajanı, Kozlu/Zonguldak.*

Özet

Filyos Vadisi Projesi Zonguldak'ın Çaycuma İlçesi sınırları içerisinde yapılacak olan, bünyesinde Filyos Serbest Bölgesi, Filyos Endüstri Bölgesi, Filyos Limanı Projesi ile birlikte diğer sanayi alanları, depolama alanları, konut dışı kentsel çalışma alanları ve çeşitli taşkın koruma yapılarını içeren entegre bir projedir. Bölgesel nitelikli olan ve kamu yatırımlarının yanı sıra özel sektör yatırımlarını da içermesi beklenen bu proje ile birlikte Zonguldak ilinin yanında Karabük ve Bartın illeri de doğrudan etkilenecek ve gelişme kaydedecektir. Bu çalışma ile Filyos Vadisi projesinin kapsamı, tarihsel gelişimi ve mevcuttaki durumunun yanında projeden beklentiler ve projenin bölgeye etkileri incelenmiştir.

Böylesine büyük ve önemli bir proje doğal olarak bölgesel kalkınmanın da anahtarı rolünü üstlenmiş gözükmetedir. Bağımlı istihdam yapısı ve sektörel çeşitlilikteki sıkıntılarıyla başa çıkmaya çalışan TR81 Düzey 2 Bölgesi (Zonguldak, Karabük, Bartın) etki sınırları geniş olan ve bölgenin geleceğini değiştirecek olan Filyos Vadisi Projesine odaklanmıştır. Filyos Vadisi Projesi bölge ekonomisine katkı sağlayarak bölgeyi önemli bir ticaret merkezi ve lojistik üssü haline getirecektir.

Batı Karadeniz sahil kesiminde, Zonguldak ili, Çaycuma İlçesi'ne bağlı bir sahil kasabası olan Filyos Beldesinde bulunan Filyos nehrinin denize döküldüğü kesimde "Filyos Vadisi Projesi" adı ile Türkiye'nin en büyük projelerinden biri geliştirilmiştir. Filyos projesi kapsamında nehrin kuzeyde Karadeniz deltası ile güneyde Gökçebey arasındaki bir kilometre genişliğindeki bant serbest bölge ve endüstri bölgesi ilan edilerek delta kısmına Türkiye'nin en büyük limanlarından birinin yapılması planlanmıştır.

Filyos Vadi Projesinin hayata geçmesi doğrultusunda alınan kararlar Resmi Gazetede yayımlanmıştır (serbest bölge ve endüstri bölgesine ilişkin kararlar). Böylece Zonguldak'ın Çaycuma ilçesine bağlı Filyos beldesinde, Osmanlı Padişahı 2. Abdülhamit döneminden (1876-1909) itibaren hayata geçmesi beklenen Filyos Projesi için ilk adım atılmıştır. 100 yılı aşkın süredir hayal edilen proje kapsamında Türkiye'nin en büyük limanlarından biri olacak 25 milyon ton/yıl kapasiteli Filyos Limanı'nın inşa edilmesi planlanmaktadır. Limanın yanı sıra; organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgesi, serbest bölge, barajlar ve enerji santralleri gibi devlet

tarafından önerilen yatırımların yanı sıra çok sayı da müteşebbisin geliştirdiği projelerle de yatırımcıların cazibe merkezi olması beklenen Filyos Vadisi'nde, büyük ölçekli sanayi ve enerji yatırımı yapacak firmaların önümüzdeki yıllarda yatırımlarına başlaması beklenmektedir. Ayrıca yapılacak yatırımlara Bakanlar Kurulu kararıyla özel teşvik imkanlarının sunulması da yapılan çalışmalar arasında yer almaktadır. Şu anda Filyos'ta 632 hektar civarında kamulaştırılmış alanın yaklaşık 390 hektarının sanayiye açılabilir konumda olduğu bilinmektedir. Filyos Vadisi Projesi Zonguldak, Bartın ve Karabük illerinin kalkınmasını sağlamanın yanı sıra, Filyos Irmağının Islah edilmesiyle kazandırılacak 32 km'lik bir alanı da sanayiye kazandıracaktır.

15 Ocak 2014 tarih ve 28883 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2014 Yılı Yatırım Programı listesinde; 2013-2017 yılları arasında planlanan Filyos Limanı altyapı inşaatı için 810 milyon TL'lik proje tutarının 140,6 milyon TL'sinin, 2013-2016 yılları arasında planlanan Filyos Endüstri Bölgesi etüt işleri için öngörülen 2 milyon TL'lik proje tutarının 1,5 milyon TL'sinin 2014 yılı bütçe programında yer aldığı görülmektedir. İlgili karar gereğince yatırımlara 2014 yılı içerisinde başlanacaktır.

Anahtar kelimeler: Filyos, liman, entegre, serbest bölge, endüstri bölgesi, sanayi, lojistik, OSB, istihdam

1. Giriş

Türkiye Karadeniz’e kıyıdaş ülkeler arasında en uzun kıyı şeridine sahip ülke konumunda olmasına rağmen bölgede limancılık faaliyetleri açısından mevcut altyapı tesisleri ve işletmecilik olanakları ile olması gereken fonksiyonel role sahip olamamakta ve diğer ülkelerle rekabete girememektedir.

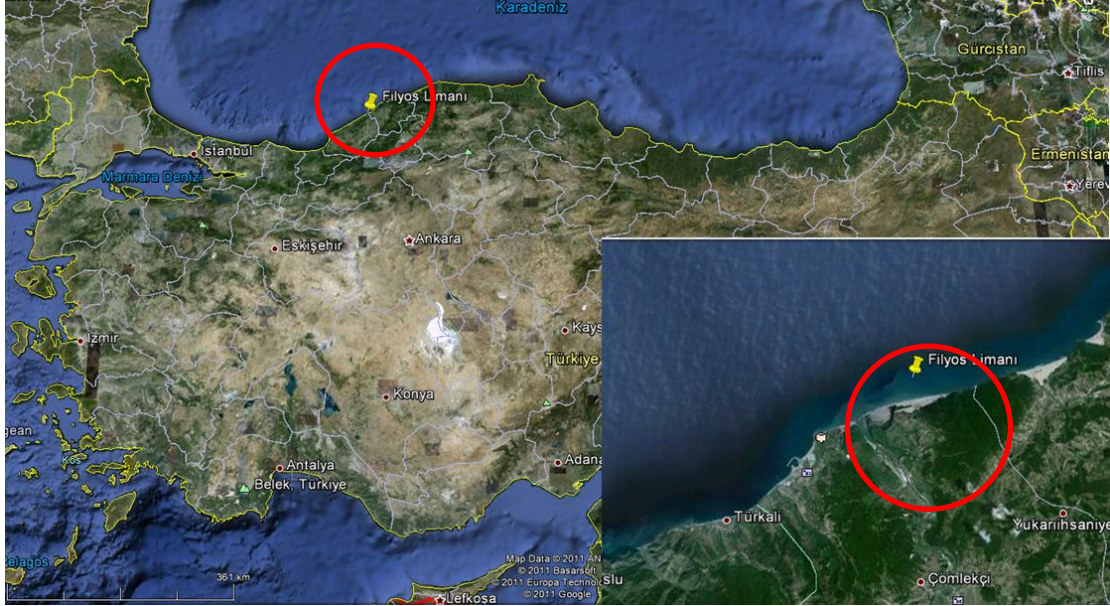
Global ölçekte ülkemizi ekonomik ve politik anlamda güçlü konuma taşımak üzere Karadeniz, Akdeniz ve Ege’de üç ana liman planlanmış olup, demiryolu bağlantılı bu limanlar vasıtasıyla oluşacak yeni taşımacılık koridorları ile boğazların maruz kalacağı olumsuzlukların minimize edilmesinin yanı sıra ülkesel ve uluslararası taşımacılıkta önemli rol üstlenebilecektir. Bu genel yaklaşım doğrultusunda Karadeniz kıyısında Filyos Limanı projesinin bu üç önemli limandan biri olarak gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Batı Karadeniz Bölgesinde hayata geçirilmesi planlanan Filyos Vadisi Projesi, Filyos Serbest Bölgesi, Filyos Endüstri Bölgesi, Filyos Limanı, taşkın koruma yapıları, sanayi altyapısı ve güçlü ulaşım bağlantıları ile birlikte planlanan entegre bir projedir. Projeye ilişkin olarak alınmış Bakanlar Kurulu Kararları ve projenin etki alanı nedeniyle de proje bölgesel kalkınma niteliği taşımaktadır. Proje kapsamında yer alan Filyos Serbest Bölgesinin ve Filyos Endüstri Bölgesinin de faal olabilmesi öncelikle bölgedeki diğer büyük projelerin Filyos nehrinin ıslahı ve Filyos Liman Projesi’nin yaşama geçirilmesi ile mümkün olabilecektir. Kamu sektörü yatırım projelerinin yanında çok sayıda özel sektör yatırımının da yer alacağı bölgesel nitelikli bu proje, Çaycuma ilçesinin sınırlarını aşan bir etki yaratacaktır. Projeyle birlikte Zonguldak, Bartın ve Karabük illerinin ekonomik yapısında önemli gelişmeler olacak, işsizlik ve göç azalacak ve yeni iş kolları açılacaktır. Bölge önemli bir sanayi ve lojistik üssü haline gelecektir.

Filyos Liman Projesi, arka sahasındaki endüstri bölgesi ve serbest bölge, Zonguldak Çaycuma İlçesi Hisarönü (Filyos) beldesi sınırları içinde Filyos Irmağı’nın Karadeniz’e döküldüğü deltada planlanmıştır. Filyos Irmağı vadisinde geliştirilen bu proje Türkiye’de gerçekleştirilecek en büyük entegre yatırımlardan biri olacaktır. Bölge illerinin gelişimi ve geleceği tamamen bu projeye endekslenmiştir. Bu projenin hızlandırılarak tamamlanması yalnız bölge için değil ülke için de büyük bir kazanç sağlayacaktır.

2. Proje Sahasının Yeri

Filyos Vadisi Projesinin yeri Filyos Irmağı'nın Karadeniz'e döküldüğü deltada, Zonguldak ile Bartın arasındaki bir mevkidedir (Şekil 2.1). Yakın yerleşim birimleri Filyos (Hisarönü) Beldesi, Saltukova Beldesi ve Çaycuma İlçesi'dir. Zonguldak İli'nin 35 km doğusunda ve Çaycuma İlçesi'nin 20 km kuzeyinde kalmaktadır. 4 km batısında Hisarönü (Filyos) Beldesi bulunmaktadır.

Şekil 2.1 Filyos Limanının Haritadaki yeri

Filyos Vadisi Zonguldak ilinin en büyük ve en önemli vadisi olup Filyos Irmağı boyunca uzanır. Genişliği yer yer 300-400 metreyi bulan Filyos Irmağı Çaycuma ilçe merkezinde Çaycuma düzlüğünü, Saltukova/Kokaksu-Hisarönü mevkiinde Filyos düzlüğünü oluşturur (Şekil 2.2).

Şekil 2.2 Filyos Nehrinin Denize Döküldüğü Alan

Filyos proje alanının su kaynağını (Filyos Irmağını) yan kolları olan Yenice, Devrek, Soğanlı ve Araç Çayları oluşturur. Filyos Irmağı havzası, Batı Karadeniz Bölgesi içerisinde 13.300 km²'lik bir alanı kapsamaktadır. Proje alanı doğu-batı doğrultusunda 203 km, kuzey-güney doğrultusunda 120 km'dir.

Yıllık 25 milyon ton kapasiteli Filyos limanının kuruluş yeri olarak Filyos Irmağı'nın doğu yakası seçilmiştir (Şekil 2.3 ve Şekil 2.4).

Şekil 2.3 Radar Tepeden Filyos Limanının Yapılacağı Alana Bir Bakış

Şekil 2.4 Radar Tepeden Limanın Arka Alanına Bir Bakış

3. Filyos Havzasının Seçilme Nedenleri

Filyos vadisi yeni faaliyet ve yerleşimlerin gelişimine müsaittir. Bunun sebebi;

- Batı Karadeniz Bölgesinde büyük düz alanların fazla bulunmaması ve proje yerinin bu özelliklere sahip olması sebebiyle bölgenin en uygun yatırım yerlerinden biri olması,
- Ulaşım ağları (demiryolu, denizyolu, havayolu, karayolu) arasında entegrasyon imkanına sahip olması, alternatif yerleşme alanları bulunması, denize açılma imkanı bulunması ve tarıma uygun arazilerin oluşu gibi birçok potansiyel kaynağa sahip olması,
- Taşkın önleme yapıları sayesinde gerekli sanayi ve endüstri yatırımlarının emniyetli bir şekilde yapılabilecek olması,
- Sanayiye yapılacak yatırımlarla bölgenin önemli problemi olan göçün yeni iş merkezleri sayesinde büyük ölçüde önlenebilecek olması,
- Meskûn yerlerde emniyetli ve huzurlu bir yaşam sağlanabilecek olması,
- Taşkın alanlarında bulunan ve halen kullanılmayan arazilerin arsa vasfını kazanarak değer kazanacak olması,
- Filyos Limanı'nın İç Anadolu ve Ankara hinterlandına yakınlığının bir avantaj teşkil etmesi,
- Ankara ve İç Anadolu'nun Karadeniz'e ulaşan en yakın limanı konumunda bulunması,
- Marmara Bölgesi limanlarının maksimum kapasiteye ulaşmış olması ve tevziat (dağıtma) imkânı bulunmaması dolayısıyla projenin bölgesel ekonomik gelişmelere imkân sağlayacak sanayiler için de elverişli konumda bulunması,
- Filyos Liman Bölgesi civarındaki mevcut endüstriler limanın muhtemel müşterileri olarak kabul edildiğinden ithal hammaddenin büyük kısmını deniz yoluyla Karadeniz ülkelerinden temin edilebilecek olması,
- Bolu ve Kastamonu Bölgesinde gelişen ahşap endüstrisi, özellikle mobilya sanayi başta olmak üzere hammadde ithali ve mamul ihracında Filyos Limanı tercih nedeni olabileceği,
- Özellikle Ereğli Demir Çelik ve Karabük Demir Çelik fabrikalarının ihtiyaç duyduğu hammaddenin temini ile oluşan nihai ürünün pazarlara ulaştırılmasında oldukça etkili olabileceği,
- Firmalara pazar ve maliyet üstünlüğü sağlayacak olması,
- Serbest bölge, endüstri bölgesi ve organize sanayi bölgesi gibi yapıları içinde barındırması, olası teşviklerden faydalanma imkanına sahip olması

Bu potansiyel düşünüldüğünde mevcutta bulunan taşkın tehlikesine rağmen Filyos Vadisi sanayi ve ticaret alanında yeni oluşumlara alternatif merkez olma şansına sahiptir. Taşkın tehlikesi ise yatırımı devam eden seddeleme, sel kapanı, baraj gibi taşkın koruma yapılarıyla önlenmiş olacaktır.

4. Projenin Kapsamı

Proje alanında, Bolu ve Karabük il merkezleri ile Bolu iline bağlı Gerede, Mengen ve Yeniçağa ilçeleri, Çankırı iline bağlı Bayramören, Çerkez ilçeleri, Kastamonu iline bağlı Araç ilçesi, Karabük iline bağlı tüm ilçeler, Zonguldak iline bağlı Çaycuma, Devrek, Gökçebeş ilçeleri ile Ankara ve Bartın illerinin bir kısım arazileri bulunmaktadır. Zonguldak İli dışındaki illerde baraj ve sel kapanları gibi projeler yer almaktadır. Filyos Vadisi Projesi kapsamında yapılması düşünülen tesisler aşağıda verilmiştir;

- Liman ve Ön Dolgu Sahası
- Liman Antrepo Sahası
- Tersane
- Termik Santral
- Çimento ve Toprak Sanayi
- Demir Çelik Tesisi
- Serbest Bölge
- Endüstri Bölgesi
- Organize Sanayi Bölgesi
- LPG Depolama Tesisleri
- Petrokimya Tesisi
- Petrol ve Petrol Ürünleri Depolama Tesisi
- Ağaç ve Orman Ürünleri
- Refrakter Tuğla Sanayi
- Kömür-Cevher Stok Alanı ve Depolama Tesisleri
- Kül Atım Sahası
- Triyaj Hattı

Filyos Akarsu Havzası Master Plan Raporu 1987 yılında hazırlanmıştır. Ancak 1998 yılında meydana gelen taşkın büyük zararlara neden olmuş, bu da havzanın taşkın koruma amacına yönelik hazırlanan bu raporun yeniden incelenmesini zorunlu kılmıştır. DSİ 23. Bölge Müdürlüğü kontrolünde Su Yapı Mühendislik ve Müşavirlik firmasına hazırlatılan rapor Şubat 2001 tarihi itibarıyla hazırlanarak kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. Proje kapsamında barajlar (taşkın, sulama, içme suyu ve enerji amaçlı), sel kapanları, hidroelektrik santraller, 20.898 Ha. araziye kapsayan sulama tesisleri mevcuttur.

26 büyük proje içeren bu tesislerin bugüne kadar birkaç baraj inşaatı ile sedde imalatına başlanmış, diğer projelerin de master plan çalışmaları tamamlanmış, bazılarında kabul aşamasına gelinmiştir.

DSİ 23. Bölge Müdürlüğü kontrolünde Su Yapı Mühendislik firması tarafından hazırlanan raporda yapılması planlanan barajlar ve sel kapanlarının isimleri aşağıda yer almaktadır.

Proje kapsamındaki barajlar;

- Köprübaşı Barajı ve HES (Devrek Çayı üzerinde)
- Çay Barajı ve HES (Devrek Çayı üzerinde)
- Andıraz Barajı ve HES (Soğanlı Çayı üzerinde)
- Aktaş Barajı ve HES (Soğanlı Çayı üzerinde)
- Araç Barajı (Araç Çayı üzerinde)
- Hacılar Barajı ve Sulaması
- Akhasan Barajı ve Sulaması
- Kirazlıköprü Barajlarıdır

Proje kapsamındaki sel kapanları;

- Karasu Selkapanı (Devrek Çayı ve yan kolları üzerinde)
- Buldan Selkapanı (Devrek Çayı ve yan kolları üzerinde)
- Pirinçlik Selkapanı (Yenice Çayı ve yan kolları üzerinde)
- Şimşirdere Selkapanı (Yenice Çayı ve yan kolları üzerinde)
- İncedere Selkapanı (Yenice Çayı ve yan kolları üzerinde)
- Kılıçlar Selkapanı (Araç Çayı yan kolu olan Eflani deresi üzerinde)
- Akgeçit Selkapanı (Araç Çayı anakolu üzerinde)
- Karıt Selkapanı

5. Bölgenin Ulaşım ve Lojistik Altyapısı

Türkiye konum olarak Orta Doğu, Türk Cumhuriyetleri ve Avrupa arasında bir aktarma merkezi ve köprü oluşturmaktadır. Batı Karadeniz Bölgesi de, gerek Karadeniz’e kıyısının bulunması, gerekse Ankara ve İç Anadolu hinterlandına hitap etmesiyle önemli bir lojistik potansiyeline sahiptir. Ancak sadece konum üstünlüğü rekabet için yeterli değildir. Lojistik için ulaşım ağlarının çeşitliliği ve entegrasyonu da önem taşımaktadır.

Batı Karadeniz Bölgesi’nde Filyos Vadisi projesinin yapılacağı bölge denizyolu, demiryolu, karayolu ve havayolu ulaşım imkânları bulunmaktadır. Ulaşım ağının çeşitliliği açısından güçlü bir bölge olmasına rağmen, bölgede bunların kullanımları yeterli düzeyde değildir. Bölgenin, lojistikte Samsun ve İstanbul Limanları ile rekabet edebilir hale gelebilmesi için mevcut ulaşım ağlarının geliştirilip, birbirleri arasındaki geçişlerin sağlanması şarttır. Ancak bunlar gerçekleştirilirse bölgenin coğrafi konumu ve sahip olduğu ulaşım çeşitliliği bir anlam ifade edecektir. Bu sebeple geliştirilen projenin yanında diğer ulaşım ağlarında yapılan yatırımlarla bölge lojistik anlamda çok önemli bir yere sahip olacaktır.

5.1. Demiryolu Altyapısı

Filyos Vadisi projesi arazisinin hemen yanında (bölgenin güneybatı sınırına cepheli) Zonguldak-Karabük-Irmak demiryolu bulunmaktadır (Şekil 5.1). Zonguldak- Karabük demiryolu bağlantısı önemli bir potansiyel taşımaktadır. Ağın modernleştirilmesi 2010 yılı AB Katılım Ortaklığı Mali Destek Programına alınmış ve 2012 yılında proje için sözleşme imzalanmıştır.

Şekil 5.1 IKZ Demiryolu Mevcut Durumundan Bir Fotoğraf

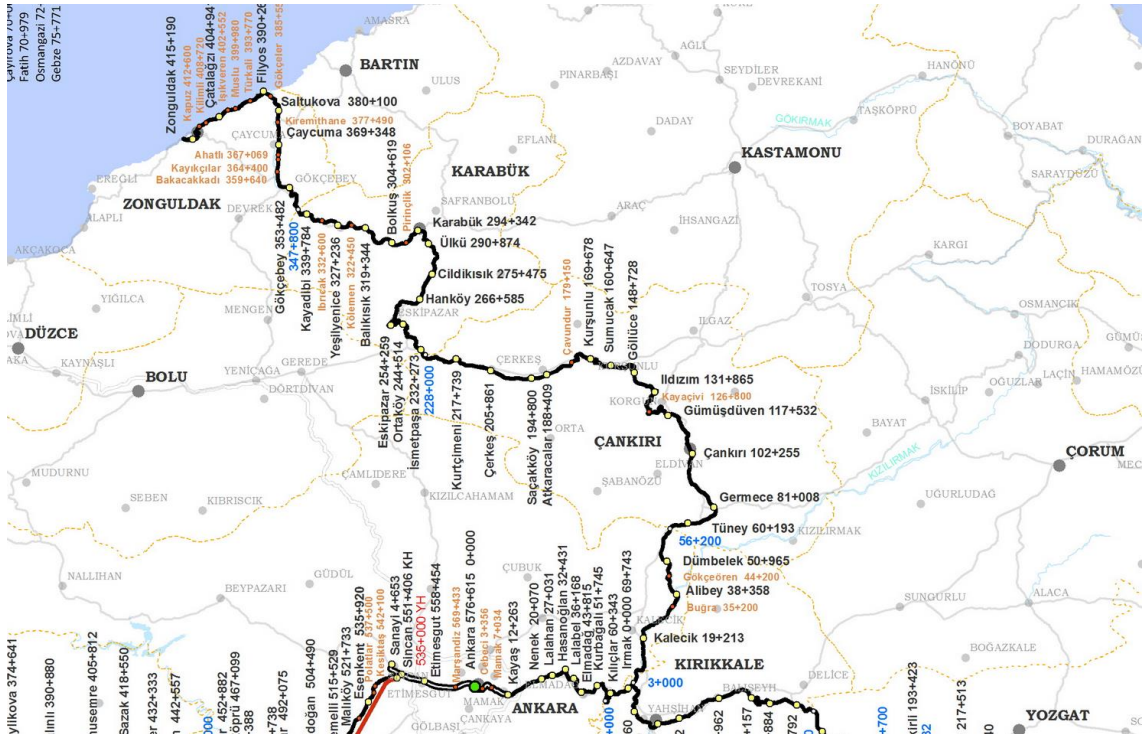
AB tarafından finanse edilen Irmak – Karabük – Zonguldak Hattının Rehabilitasyonu ile Sinyalizasyon ve Telekomünikasyon Sistemlerinin Kurulumu (IKZ) Projesi Türkiye’deki en büyük hibe projesidir (Şekil 5.2).

Avrupa Birliği ile Türkiye’nin ortaklaşa finanse ettiği Türkiye’deki en büyük proje olma özelliğindeki IKZ Projesi yaklaşık 227 milyon avroya mal olacaktır. IKZ Projesinde, sözleşme bedelinin %85’i AB’den sağlanan hibe ile %15’i ise Türkiye katkısı olarak Avrupa Yatırım Bankasından sağlanan kredi ile karşılanacaktır. Yüklenici firmalar Yapı Merkezi - MÖN Ortak Girişimi, 25 Ocak 2012 tarihinde çalışmalarına başlamıştır. Projenin inşaat süresi 48 ay olup, Ülkü-Karabük-Zonguldak arası ilk 24 aylık sürede tamamlanması öngörülmüştür.

Hattın Natura 2000 sahasından geçmesinden dolayı, inşaat faaliyetleri tüm hat boyunca Çevre Yönetim Planları doğrultusunda çevreye yeterli hassasiyet gösterilerek yürütülecektir. Proje kapsamında mevcut yolun tamamen yenileneceği kesimler olduğundan, işleyen tren trafiği aksamayacak şekilde, hattın belirli kesimleri, kısa sürelerle kapatılarak işletmecilik altında inşaat faaliyetleri yürütülmesi öngörülmüştür. Projeye birlikte mevcut hatlar AB standartlarında tren işletmeciliğine uygun hale gelecektir.

Proje kapsamında;

- 415 km. uzunluğundaki hatta raylar tamamen yenilenecek.
- Hattın taşıma kapasitesi ve işletme hızı artırılacak,
- 253 hemzemin geçit yenilenecek ve tamamı otomatik bariyerli koruma sistemi ile donatılacak,

Şekil 5.2 Irmak-Karabük-Zonguldak (IKZ) Demiryolu Hat Güzergahı

İrmak – Zonguldak arasındaki 31 istasyonda;

- Yolcu peronları, engellilerin erişimine uygun olarak AB Standartlarında yeniden inşa edilecek,
- Yolcu peronlarında anlık bilgi veren elektronik yolcu bilgilendirme ve anons sistemi kurulacak,
- Hattın emniyetini azami düzeye çıkarmak için 120 km/s hıza uygun ERTMS ETCS Seviye 1 tren trafik kontrol sistemi kurulacak,
- Fiber optik altyapıya sahip telekomünikasyon sistemi kurulacaktır.

Bölgede üretilen malların ticari merkezlere dağıtımı ve bölgeye hammadde sevkiyatı sağlamak amacıyla bölgenin demiryoluyla özellikle Marmara Bölgesi'ne bağlantısı gerekmektedir. Bu sebeple DLH tarafından bir proje hazırlatılarak Adapazarı-Karasu-Akçakoca-Ereğli-Zonguldak-Bartın arasında yaklaşık uzunluğu 281 km olan ve yedi senede bitirilmesi hedeflenen demiryolu projesi yapılmış ve Adapazarı-Karasu arasındaki yaklaşık uzunluğu 63 km olan ilk etabının ihalesi gerçekleştirilmiştir (Şekil 5.3). Ülkemizin önemli üretim merkezleri olan Erdemir ve Kardemir ile bu fabrikaların üretim girdilerini sağlayan kömür üretim merkezleri, yapımı düşünülen hat ile önemli sanayi üretim merkezi olan Kocaeli bölgesine bağlanacaktır. Ayrıca Bandırma-Bursa-Ayazma-Osmaneli hattının devreye girmesi ile Bursa bölgesindeki otomotiv endüstrisinin ana girdisi olan demir ve çelik fabrikalarının ürünlerinin bu bölgeye daha kısa ve ekonomik bir şekilde ulaştırılması sağlanacaktır.

Şekil 5.3 Adapazarı-Karasu-Ereğli-Bartın Demiryolu Güzergahı

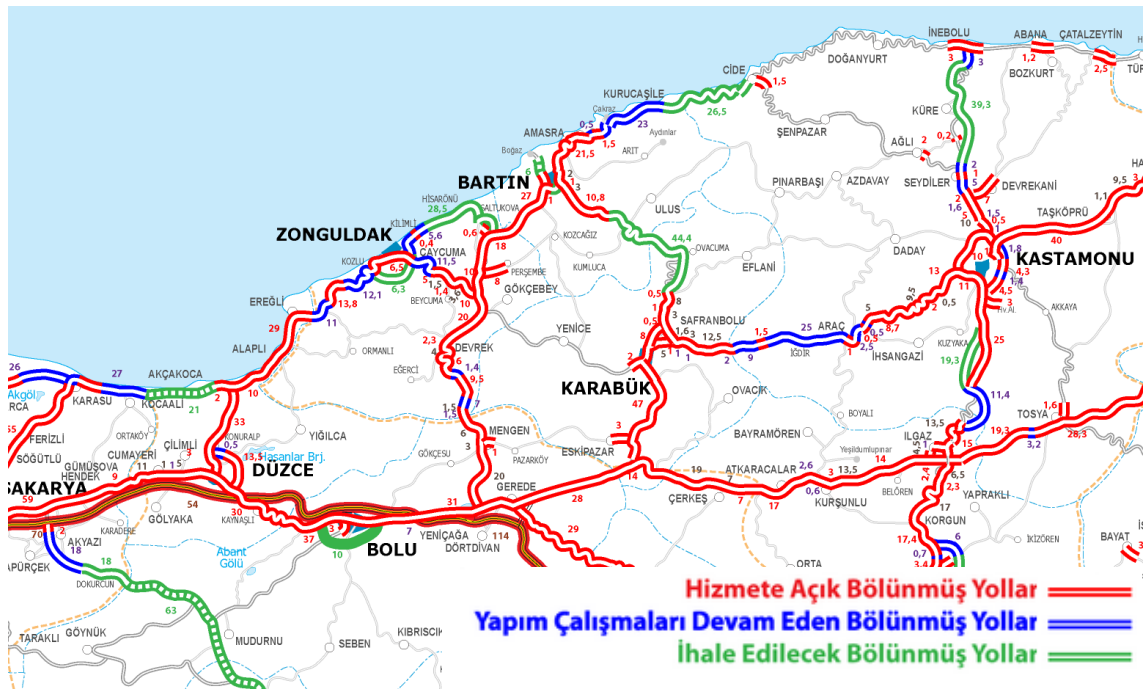
Batı Karadeniz Bölgesi'nin genelini kapsayan Adapazarı-Karasu-Akçakoca-Ereğli-Bartın-Amasra Liman bağlantılarını içeren demiryolu projesinin tamamlanması, özellikle demiryolu altyapısı bulunmayan Bartın İli'nin ülke ağına katılması açısından da büyük önem arz etmektedir. Ayrıca, Filyos Vadisi Projesi kapsamında Amasra-Bartın-Filyos demiryolu bağlantısının oluşturulması limanın ulaşılabilirliğinin sağlanması açısından da önemlidir.

5.2. Karayolu Altyapısı

Filyos Limanı, Saltukova'ya 2 km., Çaycuma ilçesine 7 km., İstanbul-Ankara otobanına (Yeniçağa) 100 km. mesafededir. Filyos Liman bölgesi Ankara'ya 255 km ve İstanbul'a 320 km mesafededir. Her iki şehir için de Çaycuma-Yeniçağa karayolu kullanılarak Ankara-İstanbul Otoyolu üzerinden ulaşım sağlanabilecektir. Saltukova-Çaycuma-Devrek-Yeniçağa üzerinden ulusal karayolu ağına bağlantısı bulunan bu yolun bir kısmında bölünmüş yol olarak yapım çalışmaları devam etmektedir.

Filyos Vadisi Projesi'yle birlikte artacak nüfus ve trafik sirkülasyonuna bağlı olarak bölgede bölünmüş yollar, yol iyileştirmeleri ve alternatif güzergahlar planlanmıştır. Bunlar arasında aşağıdaki projeler yer almaktadır;

- Zonguldak-Devrek karayolu üzerindeki Üzülmüş 1 ve Üzülmüş 2 tünelleri
- Zonguldak şehir içi trafiği rahatlatmak olan Mithatpaşa 1 ve Mithatpaşa 2 tünelleri
- Zonguldak-Kilimli sahil yolunu Filyos'a bağlayacak tüneller
- Ereğli-Zonguldak ve Zonguldak-Devrek bölünmüş yol çalışmaları
- Ereğli-Devrek yolu projesi
- Devrek-Yeniçağa bölünmüş yol çalışmaları

Şekil 5.4 Bölünmüş Yol Çalışmaları (Karayolları Genel Müdürlüğü)

Bu projelerden birkaçı halihazırda başlatılmış olup, şu anda ihale sürecinde ve proje aşamasında bulunan yatırımlar da bulunmaktadır (Şekil 5.3). Önümüzdeki birkaç yıl içinde projelerin tamamlanması planlanmaktadır. Projelerle birlikte Çaycuma-Ereğli, Çaycuma-İstanbul, Çaycuma-Ankara ve Çaycuma-Zonguldak akslarında karayoluyla ulaşım önemli derecede rahatlamış olacaktır.

5.3. Havayolu Altyapısı

Verimli zaman kullanımının giderek önem kazandığı günümüzde, havayolu ulaşımı neredeyse tüm sektörlerin gelişimini etkileyecek derecede öneme sahiptir. Zonguldak Havaalanı bölgeye hitap eden tek havaalanı hüviyetini taşımaktadır. Bartın, Zonguldak ve Karabük'ün kalkınması için büyük önem taşıyan Zonguldak Havaalanının altyapısı tamamlanmış ve 2007 yılında hava trafiğine açılmıştır. Bölgenin 9 km güneyinde bulunan 500.000 yolcu/yıl kapasiteli Zonguldak Havaalanı Filyos Limanı'na 5 km. uzaklıktadır (Şekil 5.5).

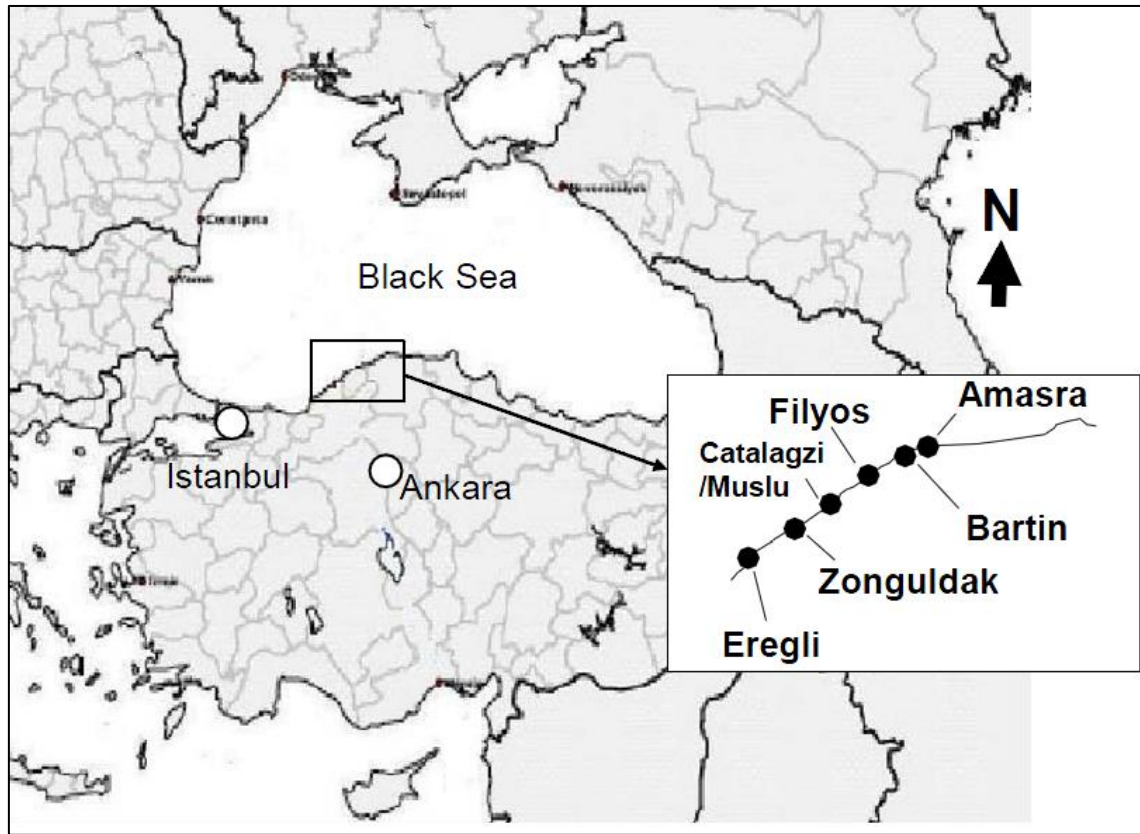
Filyos Vadisi projesine bağlı olarak önümüzdeki yıllarda havaalanının altyapı ve ulaşım imkanları geliştirilmeli ve bölgede daha etkin kullanımı sağlayacak yatırımlar yapılmalıdır. Bu kapsamda öncelikle toplu taşıma düzenlemeleri ile şehir merkezleriyle olan bağlantısı güçlendirilerek havaalanına ulaşım kolaylaştırılmalıdır. Özellikle iç hat seferlerinde istenilen yolcu potansiyeline erişemeyen ve sık sık uçuşları durdurulan havaalanında gerekli düzenlemeler yapılarak alternatif iç hatlar da uçuşlara açılmalıdır.

Yakın zamanda tüm bölgenin ihtiyaçlarını karşılamada sıkıntı yaratabilecek kapasite sorunları olan havaalanının pist uzatma çalışmaları başta olmak üzere ilave tesis yapılması, modernizasyon gibi çalışmaların yapılması gündeme gelecektir. Mevcut ulaşım sistemlerinin iyileştirilerek bölgenin ulaşılabilirliğinin artırılması kapsamında yürütülecek çalışmalara kaynak aktarılması gerekmektedir.

Şekil 5.5 Zonguldak Havaalanı

5.4. Denizyolu Altyapısı

Şekil 5.6 Bölgedeki Limanlar

Bölge deniz taşımacılığı açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Fakat denizyolu güzergâhında yolcu taşımacılığı yok denecek seviyededir. Karadeniz bölgesinde genel ve kuru dökme yük elleçleyen tüm limanlara olan toplam talep ortalama tahminle 2014 yılında 21 milyon ton, 2023 yılında ise 36 milyon ton sınırını aşacaktır. Karadeniz Bölgesinde yer alan Ereğli, Samsun ve Trabzon limanları en önemli yük elleçleme paylarına sahipken bu limanları Toros Samsun, Riport ve Park Denizcilik Hopa liman işletmeleri izlemektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Filyos yakınındaki limanlar çoğunlukla ağır sanayi üzerine yoğunlaşmış durumdadır. Filyos'a yakın ve 100 km hat boyunca yer alan limanlar Şekil 5.6'da görülmektedir. Bunlar;

• Ereğli Limanı	: 0,2 milyon ton /yıl ¹
• Erdemir Limanı	: 16,5 milyon ton/ yıl
• Zonguldak Limanı (TTK Limanı)	: 2,0 milyon ton / yıl
• Çatalagzi (Muslu) Limanı (Eren Enerji Limanı)	: 3,2 milyon ton / yıl ²
• Bartın Limanı	: 2,0 milyon ton / yıl
• Amasra Limanı	: 0,2 milyon ton / yıl ³

¹ 2011 yılı Deniz İstatistikleri gerçekleşme verisi

² 2011 yılı Deniz İstatistikleri gerçekleşme verisi

³ 2011 yılı Deniz İstatistikleri gerçekleşme verisi

6. Projenin Mevcut Durumu

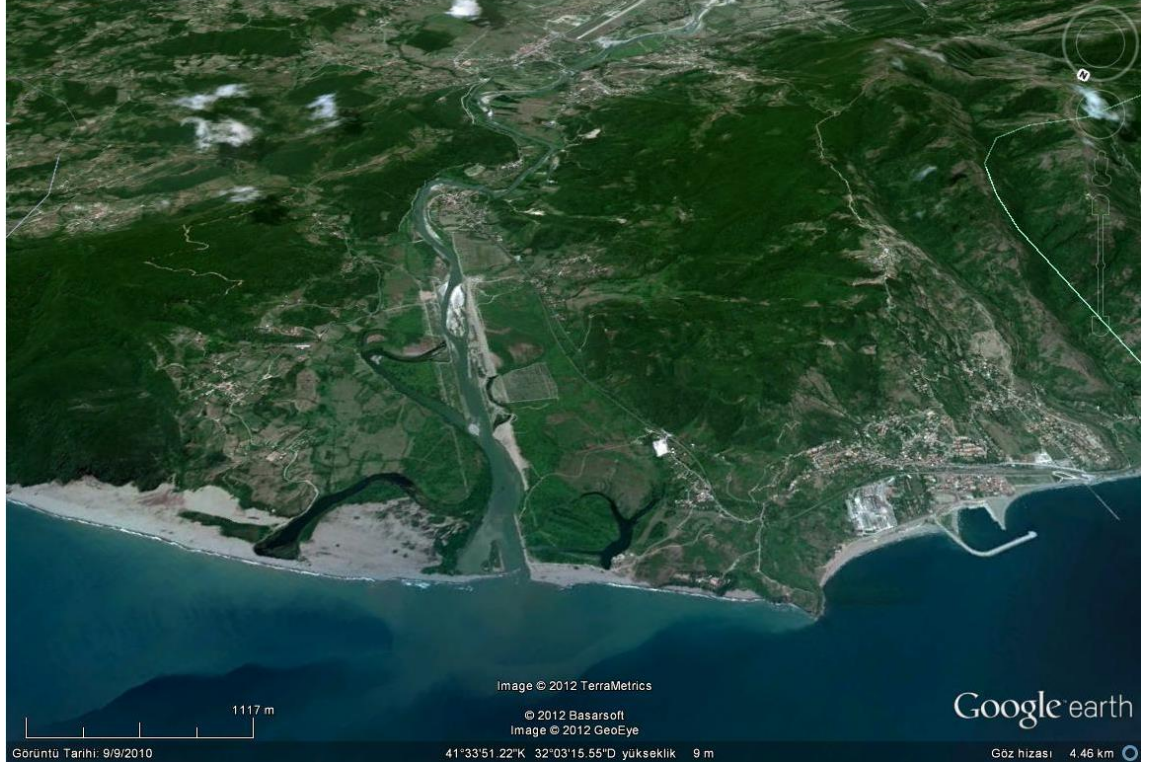
Zonguldak ili Çaycuma ilçesinde yer alan Filyos Bölgesinin birinci kısmı 8 Eylül 2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2012/3574 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile endüstri bölgesi ilan edilmiştir. Bu kararla birlikte Filyos Bölgesi Türkiye’de ilk karma endüstri bölgesi uygulaması olacaktır. Ülkemizde Filyos haricindeki tüm endüstri bölgeleri ihtisas endüstri bölgeleridir.

Filyos Bölgesi ile ilgili son durum aşağıda yer almaktadır;

- Filyos Limanı Projesinin imar planı onaylanmıştır. Bölgede yer alan ve Ulaştırma Operasyonel Programı kapsamında AB fonları ile finanse edilmesi planlanan liman projesi kapsamında liman gerisinde yer alan sahada yapılacak sanayileşme çalışmalarına AB tarafınca da önem atfedilmektedir.
- Proje finansmanının sağlanacağı IPA ile görüşmeler devam etmekle birlikte henüz neticelendirilememiştir. 2012 ikinci dönem başkanlığını Kıbrıs Rum Kesimi’nin yapmış olmasından dolayı görüşmeleri olumsuz etkilediği değerlendirilmektedir. Dolayısıyla 2013 yılı birinci dönem başkanlığının İrlanda’ya geçmesi ile birlikte sürecin hızlanacağı düşünülmektedir. Tüm bu gelişmelere rağmen AB fonları kullanılmadığı taktirde Türkiye kendi öz kaynaklarıyla bu projeyi hayata sokmayı planlamaktadır.
- Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü tarafından halihazırda bölgede jeoteknik ve jeolojik etütlerin gerçekleştirilmesi ve halihazır haritasının yenilenmesi için hizmet alımı ihalesine çıkılmış bulunmaktadır. Endüstriyel kuruluşların bölgede taşkın koruma yapım işleri tamamlanmadan faaliyete geçmesi mümkün bulunmamakta, bunun için bölgede devlet tarafından büyük miktarda altyapı yatırımına ihtiyaç duyulmaktadır.
- 2013 yılında endüstri bölgesinin yer aldığı alandaki Filyos Nehri sedde çalışması tamamıyla bitecektir.
- Sedde çalışmaları üç kısımda programlanmıştır. 2013 yılının ilk yarısında bitecek olan kısımlar birinci ve ikinci kısımlardır. Üçüncü kısmın ihalesi gerçekleştirilmiştir ve yapım aşamasındadır. İlk iki kısımdaki sedde çalışmalarının bitimine müteakip endüstri bölgesinde diğer faaliyetlere başlanabilecektir.
- Halihazırda Türkiye Yatırım Destek Ve Tanıtım Ajansı ve Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü tarafından yatırım taleplerinin güncellenmesi çalışmaları devam etmektedir. Çalışmaların yakın gelecekte tamamlanması öngörülmektedir. Endüstri bölgelerine ilişkin mevzuatta bölgeye olan yatırım taleplerinde kullanılacak seçim kriterleri bulunmamaktadır.
- Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda Filyos Projesinin endüstriyel simbiyoz projesi olarak uygulanabilirliğine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalara Kalkınma Bakanlığı, Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü, Sanayi Genel Müdürlüğü, Verimlilik Genel Müdürlüğü, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, Türkiye Yatırım Destek Ve Tanıtım Ajansı, Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı temsilcileri iştirak etmektedirler.
- Kamulaştırma sırasında bazı alanların (400-500 m2’lik 3-4 adet) kamulaştırılmasının gözden kaçırıldığı tespit edilmiştir. Bu sebeple bu alanların acilen kamulaştırılması gerekmektedir. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

gerekli çalışmaları başlatmış ve kamulaştırmayla ilgili sorunun çözülmesine müteakip diğer çalışmaları sürdürecektir.

- Teşvik Kanununda endüstri bölgelerine yer almamaktadır ancak Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı endüstri bölgelerinin teşvik kapsamında değerlendirilmesiyle ilgili çalışmalarını sürdürmektedir.

Şekil 6.1 Filyos Vadisi Proje Yeri Hava Görüntüsü

7. Filyos Limanı

AB uzmanları tarafından hazırlanan TINA 2020 (Türkiye'nin Ulaştırma Altyapısı İhtiyaç Değerlendirmesi Teknik Yardım Çalışması) belgesinde beş öncelikli limandan bahsedilmekte, Filyos Limanı bu limanlar arasında bulunmakta ve iyileştirilecek demiryolu bağlantılarına bağlanmaktadır.

Filyos Vadisi Projesinin en önemli parçalarından biri olan ve bölgesel kalkınmayı sağlayabilecek nitelikte olan Filyos Limanı ilk etapta 5 milyon ton/yıl, ikinci etapta 20 milyon ton/yıl olmak üzere 25 milyon ton/yıl kapasiteye sahip olacak şekilde gerçekleştirilecektir. Şekil 7.1'de görüldüğü gibi liman geniş bir hinterlanda sahiptir.

Konteyner, dökme, katı-sıvı ve cevher yükü elleçlemek üzere, gerekli liman tesislerini gerçekleştirerek yılda 25 milyon tonluk bir kapasite sağlanması hedeflenmiştir. Filyos Limanı'nın yapımı ile Türkiye'nin en büyük çaplı limanlarından biri (Haydarpaşa Limanı'nın 5 katı büyüklüğünde) yapılacak olup, kalkınma için önemli bir ivme kazandırılacaktır.

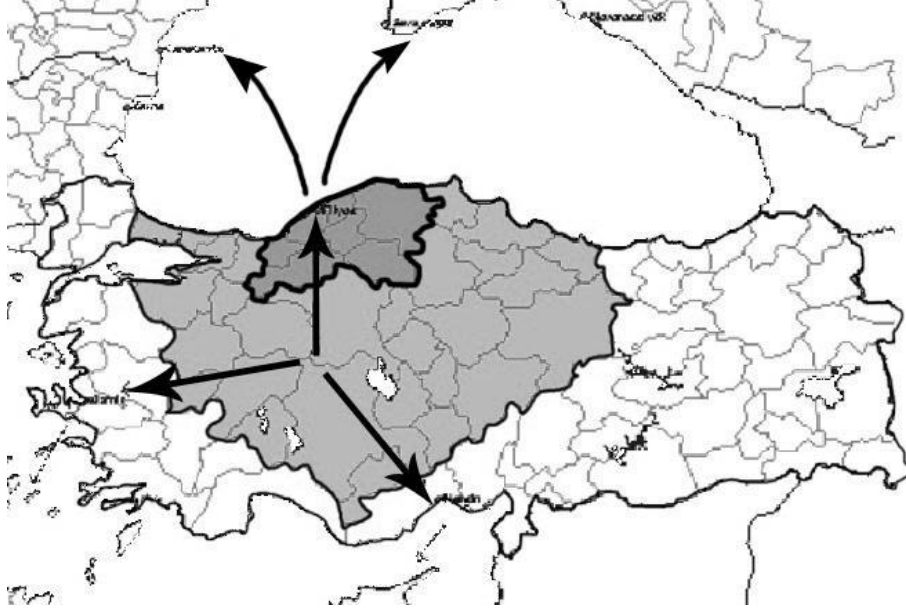
Filyos Yatırım Havzasının hem yurt içi, hem de yurt dışı (özellikle Karadeniz ülkeleri) bağlantıları ve ihracat/ithalatı ise Filyos Limanı ile sağlanacaktır. Bu bakımdan Filyos Limanı, bölgeye gelecek yatırımları tamamlar nitelikte olup, serbest bölge ve endüstri bölgesine paralel olarak hayata geçmesi öngörülmektedir.

Limanın kuruluş yeri olarak Filyos Irmağı'nın doğu yakası seçilmiştir (Şekil 7.2 ve Şekil 7.3). Burada yüksek kapasiteli bir limanın kurulmak istenmesindeki temel amaçlardan biri, Tuna su yoluyla Avrupa ve Balkanları, Kafkas ülkelerini Akdeniz dünyası ile birleştiren bir konumda yer almasıdır. Yakın çevrede yer alan beş liman (doğuda Bartın ve Amasra, batıda Zonguldak, Ereğli ve Erdemir) kapasiteleri nispeten düşük limanlardır. Oysa yapılması planlanan Filyos Limanı bu limanlardan daha yüksek kapasiteye sahip olacaktır⁴. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Protokolü (KEİP) çerçevesinde yapımı düşünülen bu liman ile aynı zamanda Filyos Irmağı vadisinde kurulmasına karar verilen endüstri bölgesi ve serbest bölgenin daha fonksiyonel olmasını sağlayacaktır. Liman inşaatının tamamlanmasından sonra konteyner taşımacılığı, kuru yük, dökme yük, sıvı yük, kömür taşımacılığı gibi faaliyetler gerçekleştirilmiş olacaktır.

Limanın yapımı için, Filyos Irmağı'nın güncel ağız kısmının doğusu seçilmiştir. Bu limanın ulaşım bağlantıları tamamlandığında İç Anadolu'ya kadar geniş bir sahaya hizmet vermesi düşünülmektedir. Limanı oluşturacak mendirek, rıhtım gibi esas yapılar, denizin içinde yer alacaktır. Buna karşılık liman arka sahası içinde 1 milyon m²'si kapalı alan olmak üzere, yaklaşık 7,5 milyon m²'lik bir sahaya gereksinim duyulmaktadır (7,5 km²=750 hektar) Bu alanın bir kısmı kumul sahasının üzerinin örtülmesiyle, bir kısmı ise hemen güneyde ve batıda yer alan tepelik alanların düzleştirilmesiyle elde edilecektir. Bu düzleştirme sırasında çıkacak malzemenin, limanın taş ihtiyacının karşılanmasında kullanılacağı belirtilmektedir.

⁴ Yapımı düşünülen Filyos Limanına yakın, en büyük liman Haydarpaşa limanıdır. Fakat bu limanın kapasitesi de düşünülen kapasitenin çok altındadır. Haydarpaşa limanının kapasitesi, şehrin içinde kalmış olmasına bağlı olarak daha da arttırılamamaktadır.

Türkiye Denizcilik İşletmeleri 2011 istatistik verilerine göre Türkiye Limanlarımızda elleçlenen toplam yük miktarı 363 milyon tondur ve Filyos Limanı için planlanan toplam yük kapasitesi yıllık 25 milyon tondur. Bu bağlamda bakıldığında da Filyos Liman Projesi Türkiye deniz taşımacılığı ihtiyacının %6,9'unu karşılayacak olup deniz taşımacılığının gelişmesinde ve ürün çeşitliliğinin sağlanmasında da önemli katkılar sağlayacaktır.

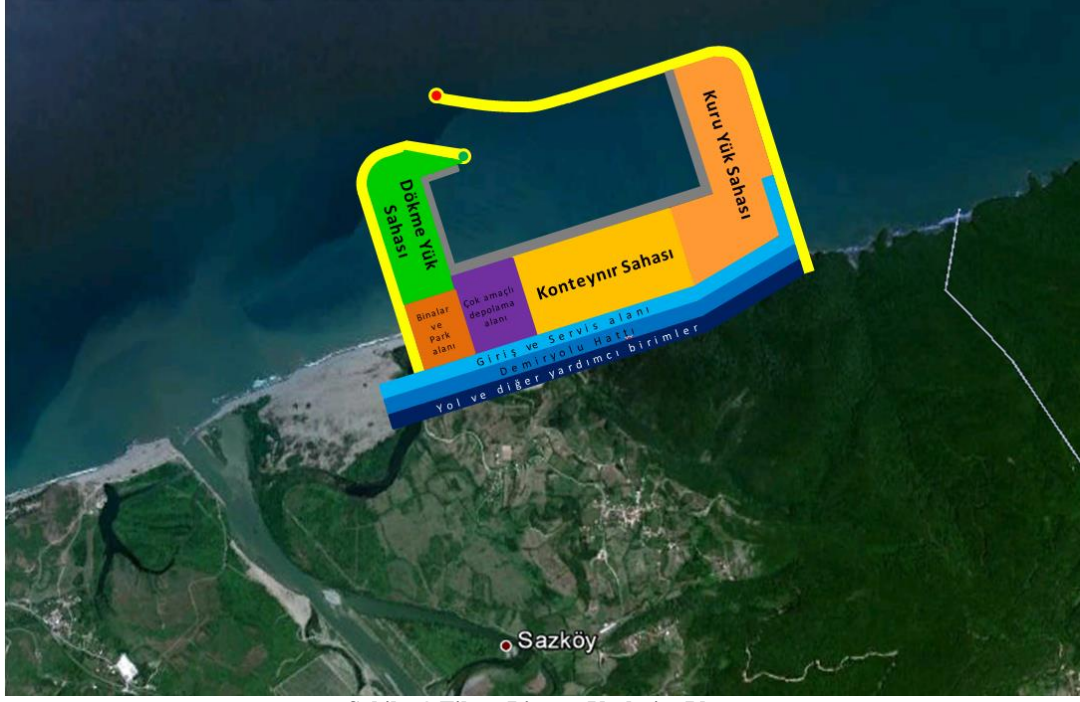
Şekil 7.1 Filyos Limanı Hinterlandı

Limanla birlikte;

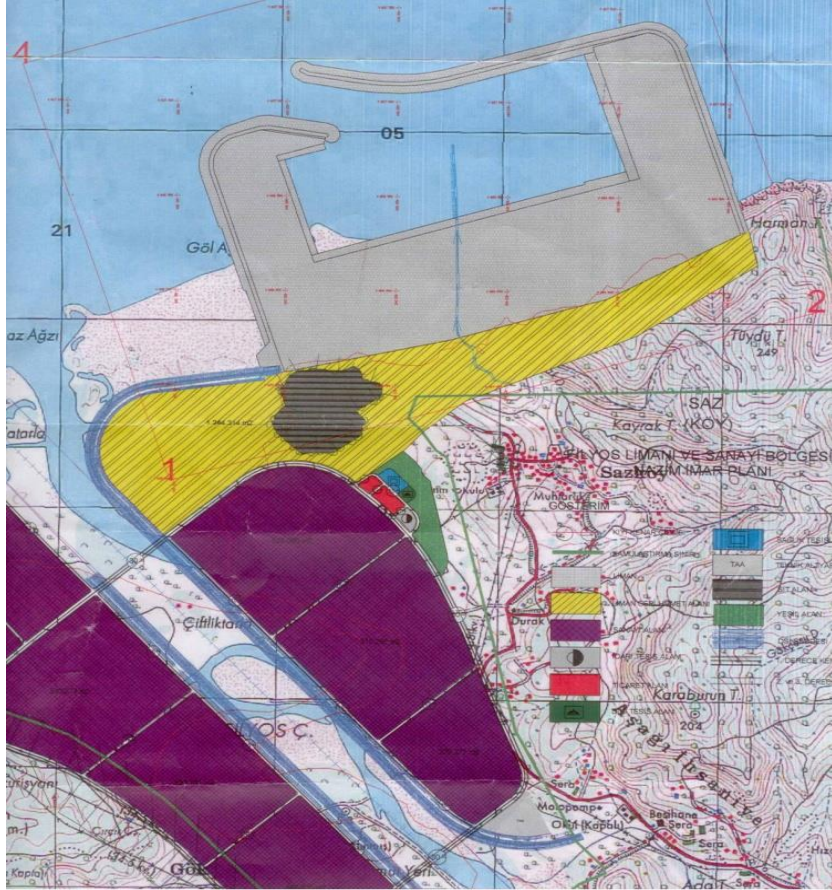
- Anadolu pazarları Asya, Karadeniz ve Doğu Avrupa ülkelerine açılacak,
- 25 milyon ton/yıl kapasite oluşturulacak,
- Demiryolu bağlantılı liman derin rıhtımları ile dökme yük ve konteyner gemilerine hizmet edecek,
- Liman arkasında serbest bölge ve karma endüstri bölgesi yer alacak,
- Karadeniz yöresindeki ticaret için ivme oluşturacaktır.

Liman ve çevre bölgesine ilişkin olarak;

- Limanın geri sahasında ihtiyaç duyulan alan kamulaştırılmıştır.
- 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanmıştır.
- 1/1.000 ölçekli imar planı onay aşamasındadır.
- ÇED Muafiyeti vardır.
- 3 adet 50.000 DWT Konteynır Gemisi
- 4 adet 30.000 - 100.000 DWT Cevher Gemisi
- 2 adet 90.000 DWT Sıvı Yük Gemisi
- 4 adet 30.000 DWT Kuru Yük Gemisi hizmet görebilecektir.

Şekil 7.2 Filyos Limanı Yerleşim Planı

Şekil 7.3 Filyos Limanı Yerleşim Planı

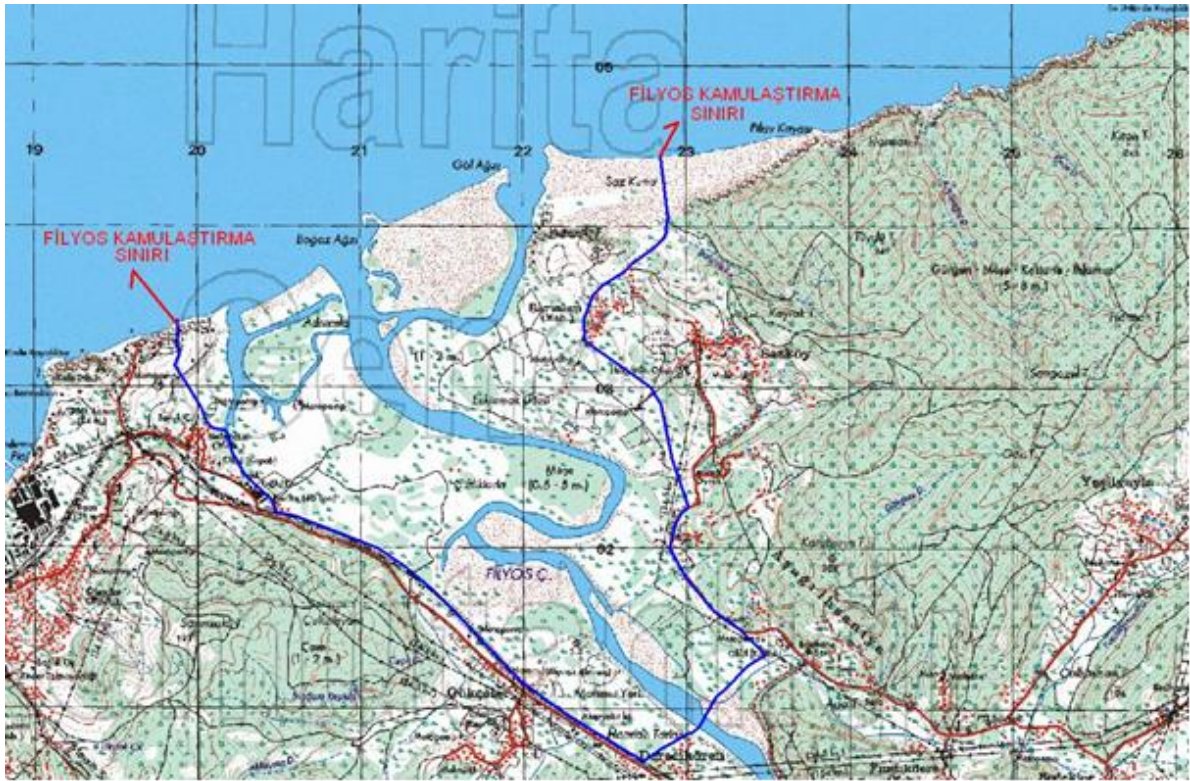
8. Serbest Bölge

Genel olarak serbest bölgeler; ülkenin siyasi olarak içinde olmakla beraber gümrük bölgesi dışında sayılan, ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sanayi ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerler olarak tanımlanabilir.

Serbest Bölgeler; uluslararası liman ya da havaalanı yakınlarında kurulabilen, ulusal gümrük alanından özel amaçlarla ayrılmış bölgelerdir. Mallar, bu bölgelere gümrük işlemleri olmaksızın getirilebilir. İthal edilen mallar depolanabilir, çeşitli işlemlere tabi tutulabilir, üretim amacı ile kullanılabilir. Ulusal gümrük alanına girmediği sürece, bu mallar için gümrük vergisi ödenmez.

Filyos Serbest Bölgesinin faal olabilmesi öncelikle bölgedeki diğer büyük projelerin de (örneğin Filyos Nehrinin ıslahı) yaşama geçirilmesi ile mümkün olabilecektir. Zonguldak ilinde serbest bölge kurulmasında temel amaç, Batı Karadeniz Bölgesi içindeki ekonomik faaliyetleri maksimum hale getirmektir. Bu genel amaç çerçevesinde benimsenen diğer amaçlar şunlardır:

- İhracata yönelik yatırımların genişletilmesi ve sanayi malları ihracatının artırılması,
- Dış ticaret ve yatırımlarla ilgili bürokrasinin azaltılması,
- İthalatın daha ucuz ve kolay gerçekleştirilmesi
- Üretim ve istihdam olanaklarının artırılması,
- Uluslararası ticarete yeni boyutlar kazandırılmasıdır.

Şekil 8.1 Kapsam Dışına Çıkarılan 1. Bölgenin Görünümü

Filyos Serbest Bölgesi; Filyos Taşkın Koruma Projesi'nin (Filyos Nehrinin ıslahı) gerçekleşmesi, Filyos Limanı'nın yapımı, barajların tamamlanmasıyla daha etkin hale gelecek ve böylece sadece bölgenin kalkınması değil Türkiye'nin de kalkınmasında büyük rol oynayacaktır. Ülkeye yabancı sermaye ve teknolojilerin getirilmesine imkân sağlayacak uygun zemin yaratılacak, sanayicinin ihtiyaç duyduğu bazı hammadde ve ara malların kolaylıkla, istenilen miktarda ve zaman kaybı olmadan temin edilebilmesi sağlanacak, sağlanan teşvik ve avantajlarla düşük maliyetli mal üretimi ve ihracı sağlanacak ve yeni istihdam olanakları doğacaktır.

8.1 Serbest Bölgeye İlişkin Bakanlar Kurulu Kararları

Resmi Gazete Karar Sayısı: 94/5377 ile Zonguldak İli Filyos Irmağı'nın bulunduğu mevkide, dört kısımdan ibaret olmak üzere, Filyos Serbest Bölgesi'nin yer ve sınırlarının belirlenmesi, anılan ırmak yatağında ıslah kanalının inşa edilmesi için Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın özel mülkiyete ait taşınmazların acele kamulaştırılması için de Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü görevlendirilmiştir.

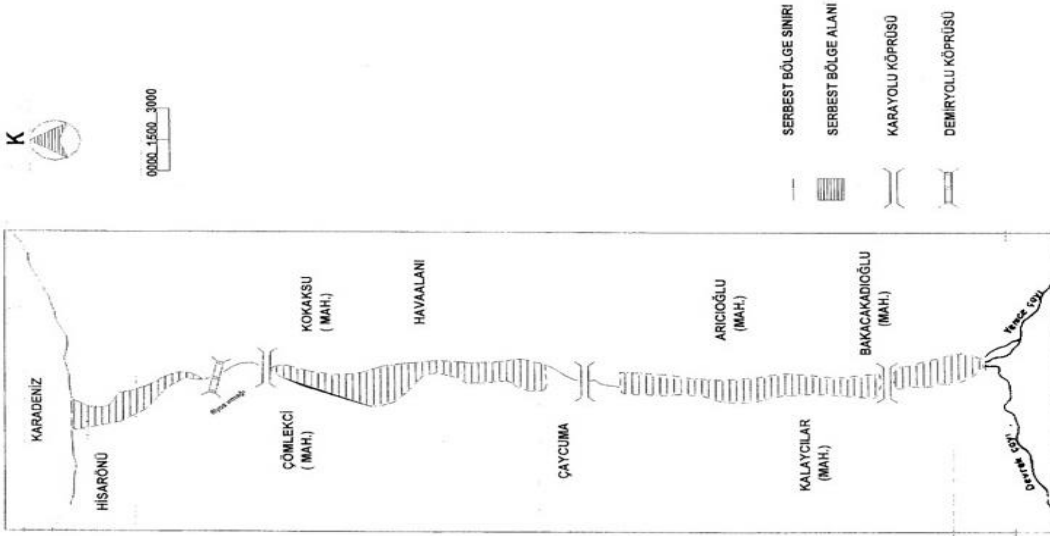
Resmi Gazete Karar Sayısı: 96/8692 ile Filyos Serbest Bölgesi sınırlarının yeniden tespit edilmesine karar verilmiştir. Karar uyarınca daha önce dört bölgeden oluşan serbest bölgede 1. ve 2. Bölgeler serbest bölge olarak kalırken 3. ve 4. Bölgeler serbest bölge kapsamından çıkarılmıştır.

Resmi Gazete Karar Sayısı: 2006/11566 ile Filyos Serbest Bölgesi'nin yer ve sınırlarının belirlenmesi hakkındaki 4/4/1994 tarihli ve 94/5377 sayılı Kararname ile 30/9/1996 tarihli ve 96/8692 sayılı Kararnamenin yürürlükten kaldırılması kararlaştırılmıştır.

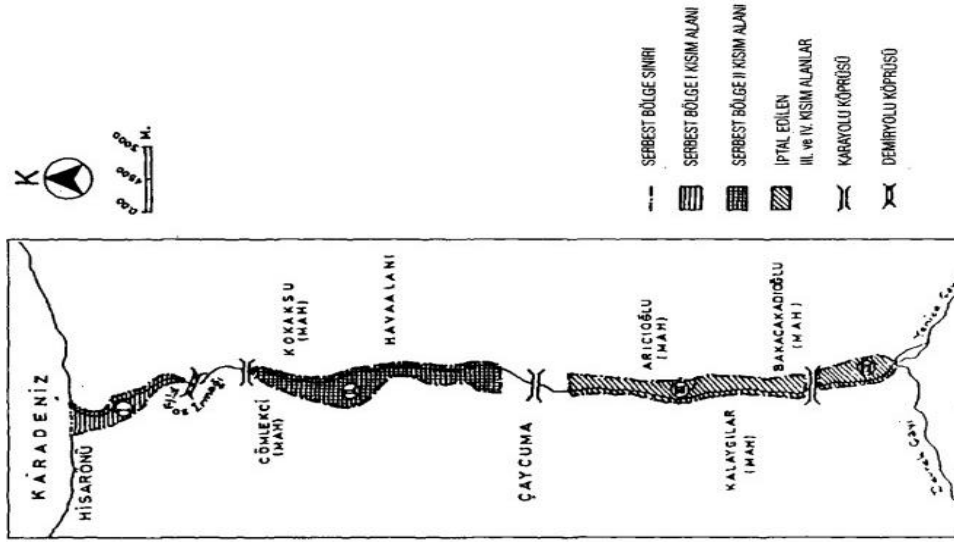
Resmi Gazete Karar Sayısı: 2008/14087 ile Zonguldak İli, Çaycuma İlçesi, Filyos Irmağı havzasında yer alan ve dört bölgeden oluşan sahanın Filyos Serbest Bölgesi olarak tespit edilmesi ve söz konusu sahada yer alan özel mülkiyete ait taşınmazların Maliye Bakanlığı (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) tarafından acele kamulaştırılması kararlaştırılmıştır.

Resmi Gazete Karar Sayısı: 2009/14730 ile 2008/14087 sayılı Kararnameye ek olarak, Zonguldak İli, Çaycuma İlçesi, Filyos Irmağı havzasında yer alan Filyos Serbest Bölgesinin sınırlarının krokide yer aldığı şekilde yeniden belirlenmesi ve söz konusu bölgede yer alan özel mülkiyete ait taşınmazların Maliye Bakanlığı (Millî Emlak Genel Müdürlüğü) tarafından acele kamulaştırılması kararlaştırılmıştır. Bu kararda 3. ve 4. bölge serbest bölge gelişme alanı olarak belirlenmiştir.

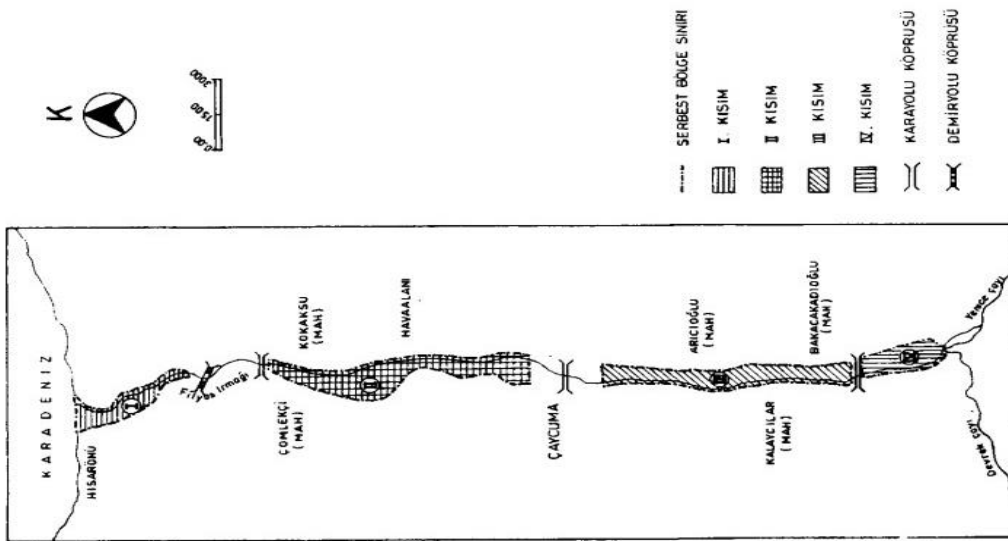
Resmi Gazete Karar Sayısı: 2010/975 ile 1/9/2008 tarihli ve 2008/14087 sayılı Kararnameye ek olarak, Zonguldak İli, Çaycuma İlçesi, Filyos Irmağı havzasında yer alan Filyos Serbest Bölgesinin sınırlarının krokide yerde aldığı şekilde yeniden belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu kararlar 1. Bölgenin bir kısmı serbest bölge kapsamından çıkartılmış ve 3. ve 4. Bölgeler ise serbest bölge gelişme alanı olarak tespit edilmiştir (Şekil 8.2).

Karar No:2008/14087

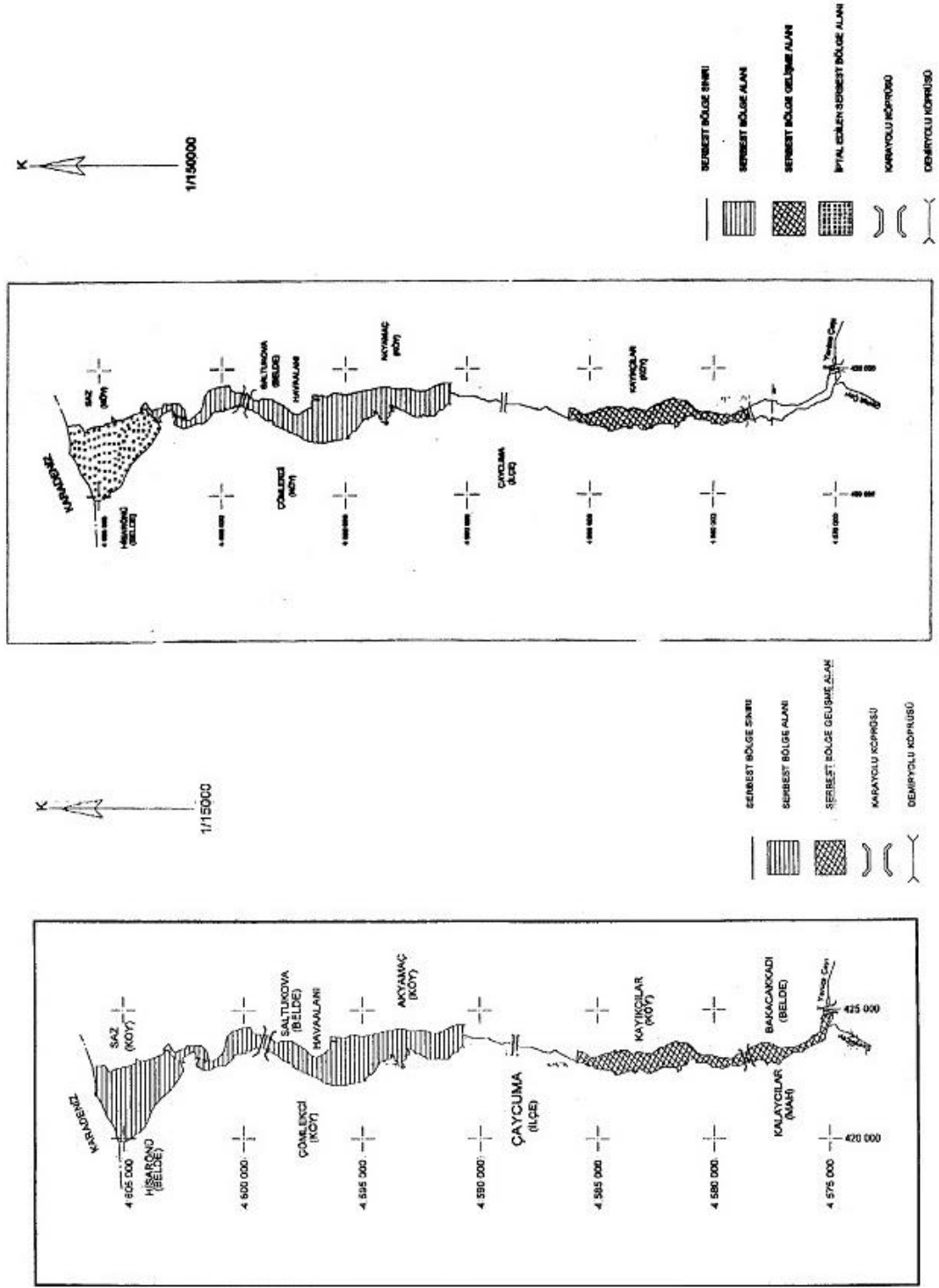

Karar No:96/8692

Karar No: 94/5377

Şekil 8.3 Bakanlar Kurulu Kararı Ekleri (Karar No:94/5377 – 96/8692 – 2008/14087)

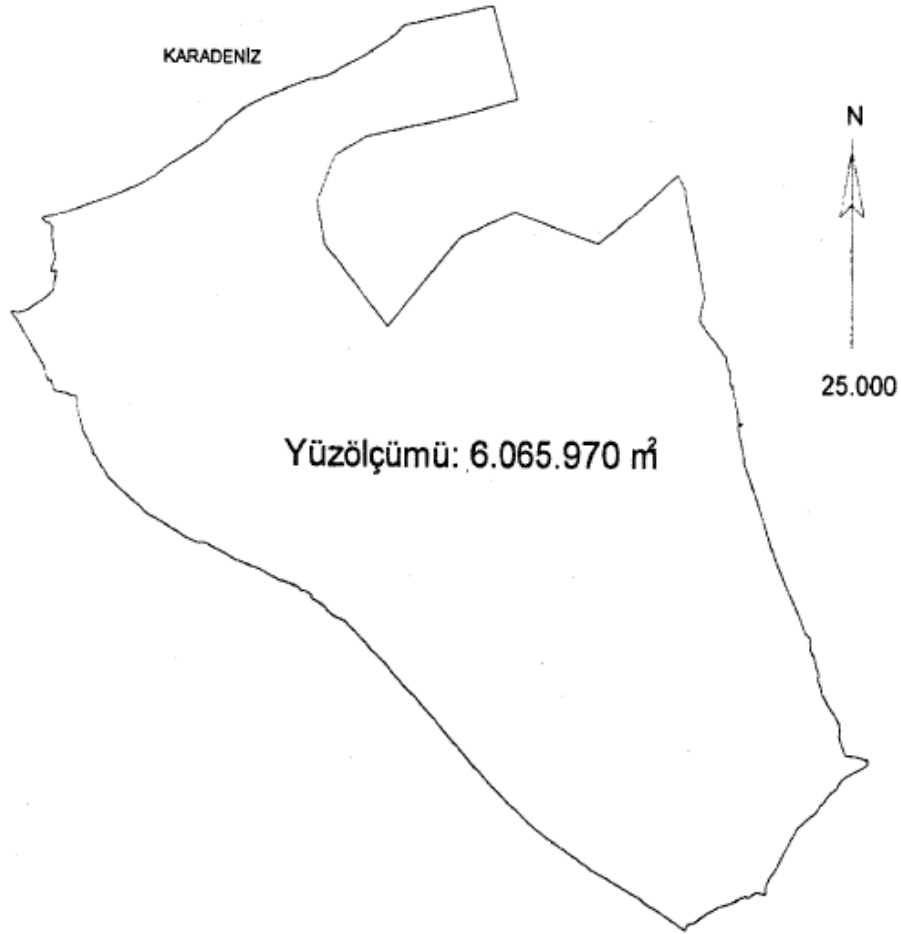
Karar No:2010/975

Karar No:2009/14730

9. Endüstri Bölgesi

5/10/2010 tarihli ve 2010/975 sayılı kararnameyle serbest bölge statüsünden çıkarılan kuzeyde kalan parça birinci bölge 08/09/2012 tarih ve 2012/3574 sayılı kararla endüstri bölgesi olarak ilan edilmiştir (Şekil 9.1).

Yaklaşık olarak 607 hektar büyüklüğündedir. 124 hektar sedde ve orman alanı, yaklaşık 113 hektar sulak ve sazlık alan dikkate alındığında, sanayi alanı olarak planlanabilecek tahmini büyüklüğü 370 hektardır (Şekil 9.2). Serbest bölge adına kamulaştırması tamamlanmıştır.

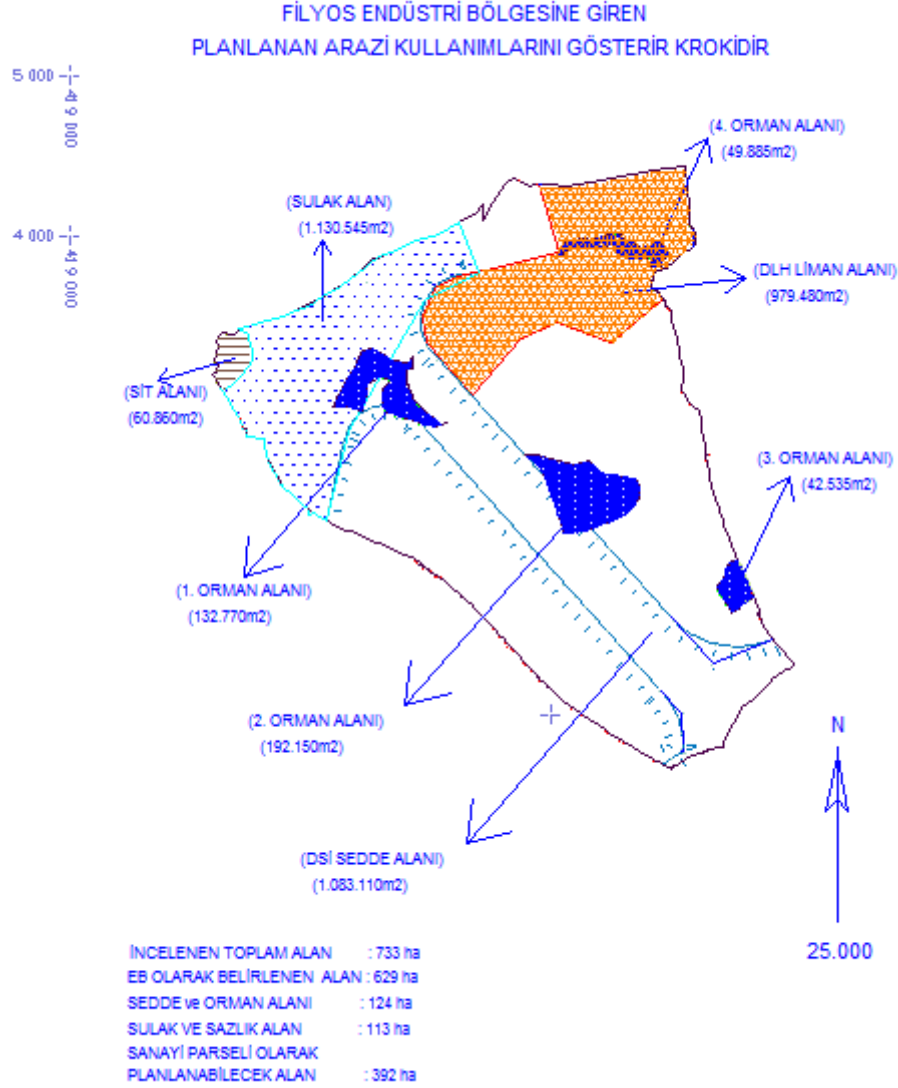

Şekil 9.1 Filyos Endüstri Bölgesi

Alan içerisinde Filyos Irmağı geçmekte olup, oldukça yayılmış ve geniş bir alanı kaplamaktadır. Filyos Havzası Taşkın Koruma Projesi (taşkın koruma amaçlı baraj ve sel kapanları), Filyos Irmağı Taşkın Koruma 2. kısım inşaat çalışmaları devam etmektedir. Filyos Irmağı dışında kalan alan içinde kısmen tarım yapılmakta, kısmen boş çalılık, kavaklık, ağaçlık ve sazlık alanlar mevcuttur.

Kuzey sınırı Karadeniz, güney sınırı serbest bölge, batı sınırının demiryolu hattı ve doğu sınırının ise yerleşimler ve orman alanları teşkil etmektedir. Yaklaşık 250 m doğusunda Sazköy, 300 m güneyinde Derecikören Köyü, 200 m güneybatısında

Gökçeler köyü, 100 m batısında Sefercik mahallesi, 4 km batısında ise Hisarönü (Filyos) Beldesi, yerleşimleri bulunmaktadır.

Şekil 9.2 Filyos Endüstri Bölgesi Arazi Kullanımı

Ayrıca alanın bitişiğinde ve kuzeyinde Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğünce (Mülga DLH İnşaatı Genel Müdürlüğü) Yap-İşlet-Devret şeklinde ihalesi yapılacak olan Filyos Limanı proje çalışmaları devam etmektedir.

Çevre ve Orman Bakanlığınca 02/10/2009 tarihinde onaylanan Zonguldak-Bartın Karabük Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planında (ÇDP) “Serbest Bölge” olarak ayrılmış olmakla birlikte, 05/10/2010 tarih ve 2010/975 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Serbest Bölge sınırları dışına çıkarılmıştır. Serbest Bölge dışarısına çıkarılan alanın, 03/05/2012 tarihinde yapılan değişiklikle onanan 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planında “Bölgesel Çalışma Alanı” olarak belirlendiği ve Endüstri Bölgesi ilanı ile birlikte yeni bir ÇDP değişikliğine gidilmeden alanın Endüstri Bölgesi olarak geçerli olacağı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’ndan gelen 18/05/2012 tarih ve

7661 sayılı yazı ile belirtilmektedir. Bu sebeple alanla ilgili olarak ÇDP’de herhangi bir revizyona ihtiyaç yoktur.

Endüstri Bölgesi Türkiye Deprem Bölgeleri Haritasına göre 2’nci derece deprem bölgesindedir. Filyos bölgesindeki faylar aktif durumda olmayıp, Kuzey Anadolu fay hattına 100 km, Bartın fay hattına 30 km mesafede bulunmaktadır. 03 Eylül 1968 tarihinde Bartın Depremi olarak anılan 6,1 büyüklüğünde deprem kaydedilmiştir.

Arazi %1 civarında eğimli ve kuzeye doğru olup, düz bir topografyaya sahiptir. Hakim rüzgar yönü 1. derecede doğu-güneydoğu, 2. derecede güneydoğu, 3. derecede ise güney-güney doğu’dur. Arazinin kuzey sınırında Karadeniz, güney sınırında serbest bölge, batı sınırında demiryolu hattı ve doğu sınırında ise yerleşimler ve orman alanları bulunmaktadır. Güneydeki serbest bölge statüsünün kaldırılması halinde, bu alan ilan edilecek Endüstri Bölgesine dahil edilebilir.

Alanın yaklaşık 500 m batısında bölgenin dışında kalan Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 22/04/1996 tarihli ve 14573 sayılı Kararı ile tescil edilen “1. Derece Arkeolojik Sit Alanı” mevcuttur. Halen Kale mevkiinde Filyos Antik Kenti kazı çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca bölgenin kuzeydoğusunda yapımı planlanan ve endüstri bölgesi alanı dışarısına çıkarılan Filyos Limanı geri hizmet alanı içerisinde de 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı bulunmaktadır. Alanın içinde ve batı sınırında sazlık sulak alan bulunmaktadır. Alan içinde Saz köyü ve Aşağı İhsaniye köyleri sınırlarında kalan orman vasfında mülkiyeti Maliye Hazinesine ait parseller bulunmaktadır.

Filyos Irmağı seddeye alınsa dahi taban suyu yüzeye çok yakın olduğu için bölgede drenaj problemi yaşanabilir. Bu hususun planlama ve proje aşamasında dikkate alınması gerekmektedir. Taşkın riski bulunmakta olup; Filyos Havzası Taşkın Koruma Projesi kapsamında inşaatı devam eden sedde çalışmalarının tamamlanması halinde taşkın riskinin belirli mertebede ortadan kalkacağı düşünülmektedir.

Öncelikle 733 ha. olarak incelenen alanın, Filyos limanı ve geri hizmet sahası ile bölgenin batı tarafındaki sit alanının sınır dışına çıkarılması sonucu alan büyüklüğü yaklaşık olarak 607 ha. olarak belirlenmiştir. Endüstri Bölgesi yeri olarak belirlenen alanda yapılacak sanayi planlaması için hayati bir önem arz eden Filyos Irmağı ıslah çalışmaları çerçevesinde taşkından koruma amaçlı sedde inşaatının 2013 yılı içinde sonuçlandırılacağı, DSİ Genel Müdürlüğünce ifade edilmiştir.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğünce yap-işlet-devret modeli ile yapılması planlanan Filyos Limanının bu bölgede yapılacak yatırımlara olumlu bir katkı sunacağı ve bölgede sanayi altyapısına sahip alanların arzının aciliyet göstereceği Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca değerlendirilmiştir.

Alanın yakın çevresinde enerji nakil hatları bulunmakla birlikte, bölgede yer almak isteyen yatırımcıların enerji talebine göre nasıl ve ne şekilde karşılanacağı belirlenecektir. Ayrıca Çatalağzı Beldesinde Eren Enerjiye ait 1360 MW’lık kurulu güç bulunmakta olup; Filyos’a kadar tamamlanan 154 kV’luk Eren TES-Amasra Hema-

Osmanca iletim hattından enerji alınarak yapılacak bir Trafo Merkezinden enerji sağlanabileceği Zonguldak Bedař Müdürlüğü yetkililerince ifade edilmiştir.

Yüzey suyu seviyesinin yüksek olması nedeniyle içme ve kullanma suyu ihtiyaının Filyos Irmağı çevresinde açılacak keson kuyulardan (yaklaşık 25 lt/sn) sağlanabileceği ilgili kurum ve kuruluş yetkilileri tarafından ifade edilmiştir. Ayrıca, Devrek bölgesinde proje aşamasında olan ve yaklaşık 250.000 kişiye hitap edecek içme suyu ve elektrik üretimi amaçlı HES baraj projesi bulunmaktadır.

10. Projenin Öncelikleri

Bölgenin istihdam sorununa büyük çözüm getirecek Filyos Vadisi Projesinin gerçekleştirilebilmesi için yatırım programında yer alan Filyos Taşkın Koruma Projesi'nin tamamlanması büyük önem ifade etmektedir. Yıllardır yatırım programında yer almasına rağmen yetersiz ödenekler nedeni ile çalışma yapılamayan projede 2007 yılından itibaren çalışmalar hızlandırılmıştır. Taşkın koruma yapıları Filyos Projesi'nin en önemli ayağını oluşturmaktadır. Bu yüzden Filyos Taşkın Koruma Projesine bundan sonraki süreçte yeterli ödenek ayrılarak ırmak tek yatak içine alınmalı ve geniş arazi elde edilmelidir. Bölgede yatırımların gerçekleştirilmesi ve liman inşaatlarının başlatılması, Filyos ırmağının ıslahı (Filyos Taşkın Koruma Projesi) ile çok yakından ilgilidir. Gerekirse memba tarafında doğru sedde çalışmaları genişletilerek kazanılan alanlar sanayi yatırımları için kullanılmalıdır.

10.1. Drenaj Ve Taşkın Önlemleri

32 km. uzunluğundaki Filyos Irmağı'nın ıslahının yapılması büyük önem taşımaktadır. Öncelikle yatak eğimi oldukça az olan Filyos Irmağı'nın ıslahı yapılacak ve sellerin önlenmesine ilişkin sedde ve barajlar inşa edilecektir (Şekil 10.1). Daha sonra Çevre Düzeni Planı kararları doğrultusunda yer alması planlanan yatırım projelerinin yer tahsisleri yapılarak hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Bu durumda Filyos Vadisi Projesi için, altyapı yatırımlarının tamamlanması (çay ıslahı, sedde, barajlar vs.) önem taşımakta olup, bu altyapı yatırımların planlanandan önce tamamlanması veya devreye girmesi halinde, yatırımların bu bölgede yer seçmesi de hızlanacaktır.

Şekil 10.1 Filyos Seddeleme Çalışması

Drenaj ve Taşkın Önlemleri olarak; 32 km. uzunluğundaki Filyos Irmağı'nın ıslahına ve sellerin önlenmesine ilişkin devam etmekte olan kamu yatırımları şüphesiz Filyos Vadisinin arazi kullanımına ilişkin mekansal durumunu da etkileyecek ve şekillendirecektir.

Bölgenin projeyle birlikte toplam nüfusunun 2025 yılında 1.595.000 kişi; Zonguldak İli toplam nüfusu payı 903.000, Bartın İli toplam nüfusu 312.000 kişi; Karabük İli toplam nüfusu 380.000 kişi olarak öngörülmektedir. Filyos Vadisi Projesi, 1990'ların başından bu yana bölgeye yönelik olarak hazırlanan en önemli kamu yatırım projelerinden biridir. Ancak, Filyos Irmağı'nın taşkın ve sel önlemlerine yönelik olarak DSİ Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmış taşkın ve sel kapanları, barajlar ve çayın kanala alınmasına yönelik olarak uygulamaların yeterli düzeye ulaşmaması nedeniyle, vadi içinde tasarlanan yatırımların birçoğu gerçekleşmemiştir.

Ülkenin en büyük limanlarından biri olarak projelendirilen Filyos Limanı da henüz gerçekleşemeyen büyük kamu yatırımlarından biridir. Filyos Limanı ihalesinin gerçekleşmesiyle birlikte bölgede yatırımların hızlanacağı düşünülmektedir.

Bölgede bulunan Zonguldak Havalimanı ise halen daha etkin bir şekilde faaliyet gösterememektedir. Havaalanının yanında karayollarında ve demiryollarında başlatılan yatırımların tamamlanmasıyla birlikte bölge yatırımlar için cazibe noktası haline gelecektir.

11. Projenin Sağlayacağı Faydalar

Filyos bölgesi, Filyos Limanı'nın hayata geçmesiyle birlikte bir liman kenti olacak ve sosyo-ekonomik yapısında önemli değişiklikler olacaktır. Özellikle önemli bir üretim ve ticaret alanı haline gelecektir. Filyos serbest bölgesi ve endüstri bölgesinin hayata geçmesi ile birlikte Filyos ve çevresindeki yerleşmeler alt-merkez donatılarına sahip olabileceklerdir. Bu yerleşmelerin birbirleriyle olan ilişkileri sanayi yatırımlarıyla birlikte daha da artacaktır. Serbest bölge ve endüstri bölge yatırımlarının gerçekleşmesi ve Zonguldak Havaalanının daha etkin bir şekilde faaliyete geçmesi ile birlikte; günümüzdeki yarı-kırsal dokusu ve görüntüsünün, kentsel doku ve yapısına dönüşmesi sağlanmış olacaktır.

Filyos Vadisi'nde kurulacak serbest bölge ve endüstri bölgesi, Filyos Limanıyla birlikte bölgede bulunan Zonguldak Havaalanı ve güçlü ulaşım bağlantıları, çok sayıda özel sektör yatırımının bölgeye gelmesini tetikleyerek projenin Çaycuma ilçe sınırlarını aşan bir etki yapacağı; planlanan bölgedeki işsizlik ve göç oranını azaltacağı düşünülmektedir.

TR81 Düzey 2 Bölgesinin (Zonguldak, Karabük, Bartın), yüksek işsizlik oranı ve göç veren bir bölge olması nedeniyle, Filyos Vadisi Projesi bu sorunların minimize edilerek, ekonomik kalkınma sürecine girilebilmesi ve bölgesel kalkınma açısından büyük bir öneme sahiptir. Liman, OSB, serbest bölge, endüstri bölgesi, HES, sulama amaçlı baraj, tarıma ve sanayiye kazandırılması hedeflenen arazilerin çokluğu nedeniyle bu proje mega proje olarak düşünülmekte ve ancak böylesi bir proje ile bölgedeki 40 bini aşkın işsizlin doğrudan ya da dolaylı olarak istihdam edilebileceği öngörülmektedir.

Proje'nin tamamlanması halinde taşkın alanında kurulacak sanayi alanı ile serbest bölge ve endüstri bölgesinde gerekli yatırımlar emniyetli bir şekilde yapılacak, sanayiye yapılacak bu yatırımlarla bölgenin önemli problemi olan göç, yeni iş merkezleri sayesinde büyük ölçüde önlenecektir. Meskûn yerlerde emniyetli ve huzurlu bir yaşam sağlanacak, taşkın alanlarında bulunan ve halen kullanılmayan araziler arsa vasfını kazanarak değer kazanacaktır. Taşkınla tarım arazilerinin elden çıkması önlenecek, böylece topraksız kalacak olan çiftçilerin geçim zorluğu nedeniyle göçü önlenecek ve Filyos Limanı yapılan yatırımlar sayesinde daha faydalı ve aktif olacak, milli ekonomiye katkısı artacaktır.

Filyos Limanı ve entegre tesisleri ile birlikte Filyos Vadisi Projesi olarak anılan proje kapsamında hem Batı Karadeniz bölgesine (Zonguldak, Bartın, Karabük) hem de hinterlanda alanı içindeki Ankara, Kırıkkale, Kastamonu, Çankırı, Bolu, Eskişehir ve Kayseri Bölgesine hizmet edecek ve önemli katkı sağlayacaktır. Filyos Vadisi Projesi'nin hayata geçmesi ile;

- İhracat için yatırım ve üretim artacak,
- Sermaye ve teknoloji girişi hızlanacak,
- Ekonominin girdi ihtiyacı ucuz ve düzenli bir şekilde temin edilecek,
- Finansman ve ticaret olanaklarından daha fazla yararlanılacaktır.

Proje'nin yaratacağı ve şu anda para ile ifade edilmesi mümkün olmayan diğer yararları ise şöyle sıralanabilir;

- 20.898 da. Sulanabilir tarım alanı ile 15.143 da. arazi kazanılacaktır (Tarım ve yerleşim alanları),
- Her yıl meydana gelen sel ve taşkınlar önlenebilecektir,
- Filyos bölgesinde planlanan yerleşim alanları, endüstri bölgesi, OSB'ler, serbest bölge ve tarımsal projeler yaşama geçirilecektir,
- Bu projenin gerçekleşmesi birçok alana yansımalar yaparak ekonomik ve sosyal refahın artmasını sağlayacaktır,
- Filyos Limanı için ön planlamaya göre, liman tamamen devreye sokulduğunda istihdam önemli derecede artacaktır. Doğrudan ve dolaylı istihdam sağlanarak bölgenin en büyük sorunlarından biri daha çözülmüş olacak ve bölge göç veren değil göç alan bir cazibe merkezi haline gelecektir.

12. Öneriler

Filyos Vadisi Projesi kapsamındaki drenaj ve taşkın önlemleri, Filyos Limanı ve serbest bölge, birbirini tamamlayan nitelikte olmaları nedeniyle bir bütün olarak hayata geçirilecektir. Filyos Vadisi Projesinin etkin olabilmesi, öncelikle, Filyos Irmağı ıslahının (drenaj ve taşkın önlemleri) yapılması ve Filyos Limanı'nın yaşama geçirilmesi ile mümkün olabilecektir. Bu nedenle bu proje uzun vadeli olarak değerlendirilmektedir.

Bölge, su kaynakları, dolayısı ile elektrik enerjisi açısından uygun bir potansiyele sahip olmakla birlikte su kaynaklarının denetimsizliği nedeniyle bu potansiyelini koruyamamaktadır. Günümüzde kentlerin büyümesi, artan çevre kirliliği özellikle büyük kentlere içme ve kullanma suyu sağlayabilecek nitelikte temiz suyu bulunan akarsuların önemini arttırmıştır. Bu amaçla ele alındığında, Filyos Irmağının üst kollarının içme ve kullanma suyu sağlama yönünden uygun nitelikte olduğu görülmüştür. Filyos Irmağı yan kollarının pek çoğunun 1500-2000 m. kotlarından doğması, teorik olarak önemli enerji potansiyeli olduğunu göstermektedir.

Mevcut orman alanları ve havzadaki ormanların doğal yapısı aynen korunmalıdır. Bozuk ve ağaçlandırılmaya ayrılmış ormanlık alanlar hızla ağaçlandırılmalıdır. Yamaç arazilerde erozyon ve sel olaylarını önlemek için tarım yapılan alanlarda teraslama yapılmalı ve yöredeki köylüler toprak ve su koruma yöntemleri yönünden ilgili kuruluşlarca aydınlatılmalıdır. Dağlık alanlarda yaşayan dar gelirli halkın arıcılık, halıcılık, el sanatları gibi uğraşlara yönlendirilmesiyle orman ve meralar üzerindeki yükler azaltılmalıdır.

Dereeler üzerinde yapılacak ıslah tesisleri, köprü, altgeçit, üstgeçit, vb. yapılar için yapılan taşkın hesapları, daha önceki taşkınlar ve zararları göz önüne alınarak yenilenmelidir. Vadi içerisinde dere yatakları boyunca yapılacak karayolları, demiryollarında jeolojik etütlere önem verilmeli, sanat yapıları ihmal edilmemelidir. Dere yatakları çeşitli nedenlerle daraltılmamalı, dere kenarlarında yapılaşma önlenmelidir.

Bölgede devlet eliyle yapılan yatırımlar hızlandırılarak arazi tahsislerine başlanılmalı ve bölge bir an önce yatırım merkezi haline getirilmelidir. Bu sebeple taşkın yapıları, liman yapımı ve ulaşım yatırımları tamamlanarak, bölgenin sanayi ve lojistik üssü olmasının önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır.

Filyos Vadisi projesinin gerçekleşmesi ile bölgede artacak olan nüfus ve işgücünün yakın çevre belediye ve beldelerine olan etkilerinin bütüncül olarak ele alınması gerekmektedir. Kamu yatırımlarının doğru ve ekonomik olarak yönlendirilmesi ile bu yatırımların mekânsal dağılımının aynı zamanda planlanması, sürdürülebilirlik açısından doğru bir yaklaşım olacaktır. Mevcut Çevre Düzeni Planlarının birbirlerinden bağımsız ve parçacı hazırlanmış olması, büyük kamu yatırımlarının da yine bağımsız ve parçacı olarak yapılmış olması nedeniyle eşgüdüm sağlanamamaktadır ve yatırımlar zamanında gerçekleşmemektedir. İlgili Valilikler, DLH, TCDD, DHMİ, TCK ve diğer kamu kurumlarının dağınık tasarı, plan, proje ve yatırım programlarının bütünlük olarak ele alınması ve yeni bir Çevre Düzeni Planı kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Tüm kurumları tek çatı altında toplayarak koordineli çalışmayı teşvik

edecek GAP, DOKAP gibi bir bölge kalkınma idaresi kurulması (örneğin BAKAP) faydalı olacaktır. Böyle bir yapı içerisinde bölge aktörleri ve dinamikleriyle sürekli irtibatla olan ve bölge kalkınması için kurulan Batı Karadeniz Kalkınma Ajansının da yer alması oldukça önemlidir.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu Ve Görevleri Hakkında Kanun ile Zonguldak merkezli olarak kurulan Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, Yönetim Kurulu yapısı itibariyle Filyos Bölgesi'nde yapılacak olan yatırımı yönetmek adına uygun bir yapıya sahiptir. Ajansın Yönetim Kurulunda yer alan illerin (Zonguldak, Karabük, Bartın) Valileri, Belediye Başkanları, İl Genel Meclis Başkanları, TSO Başkanları illerin yönetiminde ve kalkınma yatırımlarının planlanmasında söz sahibi olan kişilerdir.

Filyos bölgesindeki alanları planlamak, kurumlar arası koordinasyonu sağlamak, yatırımları koordine etmek adına konusunda uzman personel istihdamıyla kurulacak olan bir bölgesel kalkınma idaresi ajans güdümünde ayrı bir birim olarak da yer alabilir. Böylece projeye ilişkin olarak bütün süreç tek elden koordineli olarak yürütülebilir. Bölge kalkınma idaresi tarzı bir yapının kurulması kurumlar arası diyalogların sağlıklı bir şekilde yürütmesini ve tek elden takibi sağlama açısından da önem arz etmektedir.

Bölge kalkınma idaresi modeli, Yönetim Kurulunun koordinasyonu ile yıllardır özlem duyulan ve gerçekleştirilmesi bölge halkınca umutla beklenen Filyos Vadisi Projesinin arzu edilen ekonomik ve sosyal kalkınmayı sağlayabilmesi için yerelde oluşturulabilecek en uygun modeli sunmaktadır.

Çizilen modelin Filyos Vadisi yatırımlarında arzu edilen başarıyı sağlayabilmesi önündeki en önemli engel, Filyos bölgesini içinde barındıran Zonguldak ilinin 3. Bölgede yer alıyor olmasıdır. Yukarıda çizilen modelin yanı sıra Filyos Vadisi Projesine özgü yatırımlar için teşviklerin verilmesi arzu edilmektedir. Bu kapsamda yeni teşvik sistemi incelendiğinde Filyos Vadisi Projesi'ne gerçekleştirilecek yatırımlar için Stratejik Yatırımlar kapsamında bir düzenleme yapılması önem arz etmektedir.

Arzu edilen düzenlemeler gerçekleştirildiğinde Filyos Vadisi Projesi kapsamında 2014-2023 Ulusal Kalkınma Planı çerçevesinde belirlenecek yapıda, belirlenecek sektörlerle yönelik olarak Filyos Vadisi Yatırımlarının Yeni Teşvik Sistemi kapsamında yukarıda ifade edildiği şekilde desteklenmesi ve yine yukarıda sunulan model önerisi ile bu yatırımların yönetilmesi ve koordinasyonu sağlanabilir.

Filyos Serbest Bölgesi, Filyos Yatırım Havzasının ülkemiz ekonomisine katma değer sağlayacak yatırımcılara açılması ve böylece istihdamın sağlanması bakımından bölge ölçeğinde atılmış büyük bir adım olup, Serbest Bölgenin bir kısmı, Filyos Vadisi Projesi doğrultusunda, Endüstri Bölgesi olarak ilan edilmiştir. Böylece Filyos Yatırım Havzası bölgesel bir çalışma alanı niteliğine kavuşmuştur. Bu doğrultuda Filyos Serbest Bölgesi planlaması; liman, demiryolu, havalimanı ve Filyos Vadisi'ndeki diğer sanayi alanları ile entegre bir biçimde yapılmalı, öncelikle Zonguldak Havalimanı, Filyos Limanı, Serbest Bölge ve Demiryolu İstasyonu ile entegre çalışabilecek şekilde yeniden düzenlenerek ilave yatırımlar yapılmalıdır.

Filyos Limanı'nı çevre il ve bölgelerle bağlayacak demiryolu ve karayollarının yapımına öncelik verilmeli, bölgede imar planının ve parselasyon çalışmalarının acilen yapılması gerekmektedir. Gelecekte bölgede en önemli sorunların başında temiz içme ve kullanma suyu ihtiyacının karşılanması yer alacağından bu konuda başlatılan çalışmaların hızlandırılması önem arz etmektedir. Sanayileşmeyle ortaya çıkacak konut ihtiyacının Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından tespit edilerek çarpık yapılaşmaya meydan vermemek için gerekli tedbirlerin şimdiden alınması gerekmektedir.

13. Sonuçlar ve Tartışma

Filyos Vadisi Projesi bölge ekonomisine katkı sağlayarak Karadeniz Bölgesi için önemli bir ticaret merkezi olacaktır. Proje önemli büyüklükte sanayi tesislerini içerecek nitelikte entegre bir projedir.

Filyos Vadisi Projesi, bölgede ekonomik kalkınmayı tetikleyecek, bölgenin ulusal ve uluslararası düzeyde tanınmasını ve yatırım çekilmesini sağlayacak çok önemli bir projedir. Filyos Vadisi kapsamında yapılması planlanan Filyos Limanı Zonguldak-Karabük-Bartın illerinin yanı sıra çevre illere ve İç Anadolu Bölgesi'ne hizmet edecek ve Avrupa Birliği uyum süreci dahilinde yürütölen TINA-2020 (Türkiye Ulaşım Altyapı İhtiyaçlarının Belirlenmesi) kapsamında da öncelikli projeler kapsamına alınan bir projedir.

Serbest bölge, endüstri bölgesi ve Filyos Limanı ile entegre bir proje niteliği taşıyan Filyos Vadisi projesi bölgede muhtemel sanayi gelişimine ve yaratacağı lojistik imkanlar düşünüldüğünde bölge ve bölge çevresi açısından kritik önem taşıyan bir projedir. Sonuç olarak Filyos Limanı'nın yapımı Filyos Vadi Projesi'nin hayata geçirilebilmesi için şart olup limanın yapımı halinde kurulan Serbest Bölge'nin ve Endüstri Bölgesinin de etkin hale gelmesi sağlanacaktır. Filyos Limanı projesinin hayata geçebilmesi için ihale modelinin seçilerek en yakın zamanda ihalesinin yapılması bölgeye yapılacak yatırımların önünün açılmasını sağlayacaktır. Yaklaşık 4 sene sürmesi planlanan inşaat süreci ve yaklaşık 4 milyar TL olan yapım bedeli olan Filyos Limanı, Filyos Vadi Projesinin hayata geçebilmesi açısından büyük ve hayati bir öneme sahiptir. Limanın ihale edilebilmesinin önünde herhangi bir yasal engel kalmamıştır.

Ankara ve İç Anadolu Bölgesinin liman ihtiyaçlarının karşılanması ve demiryolu-karayolu ağı ile Karadeniz ve Akdeniz'e bağlanması, Tuna ve Ren nehirlerinin birbirine bağlanmasından sonra, ölkemizin Baltık Denizi'ne ve günden güne ticaret hacmi genişleyen- Karadeniz Ekonomik İşbirliği Projesi kapsamında yer alan ölkelere bağlanması, Filyos Projesi kapsamı içinde yer alan yatırım alanlarının tüm ulaşım ağı ile Zonguldak Havalimanı ile Filyos Liman sahasının hemen yakınından geçen, demiryolu ve karayoluna ana ulaşım arterlerine bağlanması entegrasyonu bu limanın yapılması ile mümkün olacaktır.

15 Ocak 2014 tarih ve 28883 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2014 Yılı Yatırım Programı listesinde; 2013-2017 yılları arasında planlanan Filyos Limanı altyapı inşaatı için 810 milyon TL'lik proje tutarının 140,6 milyon TL'sinin, 2013-2016 yılları arasında planlanan Filyos Endüstri Bölgesi etüt işleri için öngörölen 2 milyon TL'lik proje tutarının 1,5 milyon TL'sinin 2014 yılı bütçe programında yer aldığı görölmektedir. İlgili karar gereğince yatırımlara 2014 yılı içerisinde başlanacaktır.

Kaynaklar

Avcı Meral, Avcı Sedat, Limanların Kıyı Alanları Üzerindeki Etkilerine Bir Örnek: Filyos Limanı Projesi, Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları III. Ulusal Konferansı, Türkiye Kıyıları 01 Konferansı Bildiriler Kitabı; 26-29 Haziran 2001

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, Batı Karadeniz Bölgesi (Zonguldak-Karabük-Bartın) Bölge Planı 2010-2013, 2010

Çetinkaya Mehmet, Filyos Raporu, Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, Zonguldak, 2012

L.B. Donders, Layout Design for Greenfield Port Filyos, Delft University of Technology, June, 2010

Resmi Gazete Karar No:2006/11566, Filyos Serbest Bölgesinin Yer ve Sınırlarının Belirlenmesi Hakkındaki 4/4/1994 Tarihli ve 94/5377 Sayılı Kararname ile 30/9/1996 Tarihli ve 96/8692 Sayılı Kararnamenin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Karar, 2007

Resmi Gazete Karar No:2008/14087 Zonguldak İli, Çaycuma İlçesi, Filyos Irmağı Havzasında Yer Alan ve Ekli Krokide İşaretlenen Sahanın Filyos Serbet Bölgesi Olarak Tespit Edilmesi ve Söz Konusu Sahada Yer Alan Mülkiyete Ait Taşınmazların Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar, 2008

Resmi Gazete Karar No:2009/14730, Zonguldak İli, Çaycuma İlçesi, Filyos Irmağı Havzasında Yer Alan Filyos Serbest Bölgesinin Sınırlarının Ekli Krokide Yer Aldığı Şekliyle Yeniden Belirlenmesi ve Söz Konusu Bölgede Yer Alan Özel Mülkiyete Ait Taşınmazların Maliye Bakanlığı (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) Tarafından Kamulaştırılması Hakkında Karar, 2009

Resmi Gazete Karar No:2010/975, Zonguldak İli, Çaycuma İlçesi, Filyos Irmağı Havzasında Yer Alan Filyos Serbest Bölgesinin Sınırlarının Yeniden Belirlenmesi Hakkında Karar, 2010

Resmi Gazete Karar No:2012/3574, Bazı Alanların Endüstri Bölgesi Olarak İlan Edilmesine İlişkin Karar, 2012

Resmi Gazete Karar No:94/5377, Zonguldak İli Filyos Irmağının Bulunduğu Mevkide, Filyos Serbest Bölgesinin Yer ve Sınırlarının Belirlenmesi Hakkında Karar, 1994

Resmi Gazete Karar No:96/8692, Filyos Serbest Bölgesi Sınırlarının Yeniden Tespit Edilmesine Dair Karar, 1997

T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü, Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı